

34 మూల గానాది దత్త
TPLB106B126

విశ్వ సాహిత్యమాల: 21.

472

కూలి పని: పెట్టుబడి.

కారల్ మార్క్స్.

అనువాదం:

మహేంద్ర జగన్నాథన్ రవు.

ఫిబ్రవరి 1940.

విశ్వసాహిత్యమాల,

ముంగండ,

(వయా) అంబాజీపేట, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

1849 యేప్రియల్ నెలలో 'న్యూ కేనిష్ జీటంగ్' లో
మార్క్కు వ్రాసిన వ్యాసాలు.

1939 యేప్రియల్ నెలలో, 90 సంవత్సరాలకు
తెలుగులోకి అనువదించబడింది.

అవంతి పెన్,
మంగండ్.

పేజీ 6 అక్షరాలు.

భూమిక.

ఈ కరపత్రం మొట్ట మొదట్లో 'న్యూ రేనిష్ జీటంగ్' పత్రికలో వ్యాసాల రూపంలో వెలువడింది. బ్రెస్లిన్ నగరం లోని 'జర్మన్ వర్కింగ్ మన్స్ క్లబ్' లో 1847 లో మార్క్స్ ని యిచ్చిన ఉపన్యాసాల నుంచే దీని మాతృక తయారు చేయబడింది. 1849 ఏప్రిల్ 4వ తేదీని స్వాగతం ఇచ్చిన యీ వ్యాస పరంపర పూర్తికానేలేదు. 269 వ సంచికలోని సంపాదకీయంలో యీ వ్యాసాలు యింకా వస్తాయని వాగ్దానం యివ్వబడినా, ఆ కాలం నాటి ఒడుదుడుకుల్ని బట్టి నెరవేర్చ బడలేదు. రవ్వనులు హంగరీ పై దండెత్తి వచ్చేరు; డ్రెస్డెన్, ఇసర్ ల్హాన్, ఎల్బర్ ఫెల్డ్, పెలాటినేట్, బేడెన్ లలో తిరుగుబాట్లు జరిగినాయి; వీటికి ఫలితంగా 1849 మే 19 వ తేదీన పత్రికను ప్రభుత్వం అణిచేసింది. మార్క్స్ వదిలి పెట్టిన వ్రాత ప్రతుల్లో యీ వ్యాసాలకు సంబంధించిన వేమియూ దొరకనేలేదు.

'కూలి- పని : పెట్టుబడి' యనే దీనిని ప్రత్యేక కరపత్రంగా ఎందరో ప్రచురించేరు. వాటిలో కడపటిది 1847 లో జూరిచ్ 'హాట్టింజన్' లోని "స్విస్ సహకార ముద్రణాలయం"

వారిచే ముద్రించబడి, ప్రకటించ బడినది. అసలువ్యాసాన్ని బట్టి, యంతవరకు ప్రచురించ బడిన యీ కరపత్రాలు యధా తథంగా అనువదించ బడినాయి. ఈ సారి అథమం పదివేల ప్రతులైనా ముద్రించి, ప్రచారం కోసం వినియోగింప దలచెట్టి నందువల్ల “దీన్ని యధా ప్రకారంగానే ముద్రించడమా?” అనే ప్రశ్న బయలుదేరింది. మార్క్స్ వున్నట్లయితే యేమిచేసి వుండేవాడు?

మార్క్స్, 1850 నాటికింకా ఆర్థికశాస్త్రంమీద తన తన ముగించివుండనేలేదు. ఈ పనిని 1860 నాటి కాలేదు పూర్తి చేసేడు. (*Critique of Political Economy*) ఆర్థికశాస్త్రము 1859 లో వెలువడింది. అంతకుపూర్వం మార్క్స్ వ్రాతల్లో సందిగ్ధంగానూ, చివరకు తప్పులుగానూ కూడా వున్న మాటలూ, వాక్యాలూ, కనిపిస్తాయి. [తరువాత మార్క్స్ తానే యీ విషయాన్ని వ్రాసుకున్నాడు.] గ్రంథకారుని విజ్ఞానాభివృద్ధి, పరిణామాన్నీ తెలుసుకోడానికి సాధారణంగా మూలాను సరళమే మంచిది: ప్రజలకీ, గ్రంథకర్తకూ మూలగ్రంథమే కావాలనడానికి హక్కుంది. ఆ పక్షంలో నేనూ మూలగ్రంథంలో 2 క్క అక్షరాన్నైనా మార్చాలని పొరపాటు నైనా అనివుండకనే పోదును. కాని, యీ ముద్రణ కేవలం ప్రచారం నిమిత్తమే వేస్తూన్నాము. ఈ పక్షంలో మార్క్స్ అయినప్పటికీ 1849 లోని తనవ్రాతల్ని తన నూతన దృక్పథంతో సరిచేసుకుని వుండే వాడే. ఆయా సందర్భాల్లో, నేను చేసిన స్వల్ప మార్పులూ,

చేర్చిన అదనపు వాక్యాలూ కూడా, కేవలం మార్క్స్ యొక్క ఊహల ననుసరించే చేస్తూన్నా నని తలుస్తాను.

ఇప్పుడు, నా రక మహాశయునితో యీలా అంటే బాగుంటుంది: ఈ కరపత్రం 1819 లో మార్క్స్ వ్రాసినది కాదు. 1891 లో మార్క్స్ ఏలా వ్రాసి యుండే వాడో ఆసీతగా వ్రాయబడినది. మూలగ్రంథం యొక్క ప్రతులు వేలగొలదీ ప్రచారంలో వున్నాయి. త్వరలోనే మార్క్స్ గ్రంథాలన్నీ సంపుటలుగా ప్రచురించ దలచే వున్నాను. అందులో మార్క్స్ మూల ప్రతినే యధా తథంగా వుంచుతాను. అంతవఱకు ప్రస్తుతం ప్రచారంలో వున్న ప్రతులే చాలు.

ఇంక.- నేను చేసిన మార్పులన్నీ ఒక్క విషయంమీదనే కేంద్రీకరించబడి వున్నాయి. మూలాన్ని బట్టి చూస్తే :- పెట్టుబడిదారునికి కార్మికుడు తన 'శ్రమ' లేక 'పని'ని విక్రయిస్తాడు. ప్రస్తుతపు మార్పు :- కార్మికుడు తన 'శ్రమ- శక్తి' విక్రయిస్తాడు. ఈ మార్పు చేసినందుకు నేను సమాధానం చెప్పవలసి వుంది. మనం యొక్క-డేవో మాటలలో గారడీ చేస్తూన్నానని గాని తలచక, అర్థశాస్త్ర సంఘటికే అతి ముఖ్యమైన విషయాన్ని తెలుసుకుంటూన్నామని, కార్మికులు ఏమిం చేట్టు చేయడం మనవిధి. ఎంతో సున్నితంగా వుండే యీలాంటి సమస్యలు, అనాంకారులైన వన "నయవక్తు వాక్యకే" నీవిత వంతా ధారపోసినా అవగాహన కావని, ఏ చిగురూ లేని కులీలకే యీలాంటి, అర్థ

శాస్త్రోపదేశాలు తేలికగా బోధ పడతాయనీ, బూర్జువాలు తెలుసుకునేట్లు చేయాలి.

పెట్టుబడిదారుడు తన పనివాళ్ళ శ్రమను దబ్బిచ్చి కొంటూన్నట్లు, పారిశ్రామికుల లెక్కల్లో పరిపాటిగా వాడుక అయిపోయింది. సాంప్రదాయకమైన అర్థశాస్త్రం * కూడా యీ అభిప్రాయాన్నే యెరువు తెచ్చుకుంది. పారిశ్రామికుల యీ అభిప్రాయంవల్ల లెక్కలు చూచుకోడానికీ, ఖరీదులు కట్టుకోడానికీ, యితర వ్యాపారాదుల్లోనూ కూడా యెంతో సౌల

* 'IV. పెట్టి' కాలాన్నుంచీ బూర్జువా సమాజంలోని ఉత్పత్తి సంబంధాల యొక్క యధార్థ రూపాల్ని తెలుసుకుని; కేవలం బాహ్యరూపాలతోనే తృప్తి చెందే తుద్రమైన అర్థ శాస్త్రాన్ని కాలదన్ని; శాస్త్రీయమైన అర్థశాస్త్రం ప్రసాదించిన నూతని పరికరాలతో పునరాలోచనలు సాగిస్తూ, అనాచారాలుగా కనపడే సంఘటనకు బూర్జువా దృష్ట్యా వ్యాఖ్యానాలు చేస్తూ; అంతకు మిగిలిన విషయాల్లో మాత్రం శాశ్వతమైన యధార్థాలను మారుగా, "తమ గొప్పకు తామే ముఠసిపోయే" బూర్జువాల నీరస భావాల్ని, అల్పపాండిత్య గరిమను చూపి, క్రమబద్ధ మొనరించడానికి యత్నిస్తూ, - వుండేదే సాంప్రదాయకమైన అర్థశాస్త్రమని నా అభిప్రాయం.

[కారల్ మార్క్స్, కాపిటల్; 5వ పుట.]

శ్వం కలిగింది. కాని, అమానుకంగా యీ తప్పుబట్టి పోయినాన్ని
అర్థశాస్త్రంకోకి తీసుకు పోవడంతో, మరెన్నో తప్పులకూ, గం
దర గొళాలకూ దారి తీసింది. నిజంగా యిదే అర్థతము!

అన్ని వర్తకపు సరకుల యొక్కా ఖరీదు, - అందులోనూ
'పని' అనే సరకుయొక్క ఖరీదు కూడా, - నిరంతరమూ మారు
తూంటుందనే విషయం ఋషులైనా వేరేదే. దీనిని అర్థశాస్త్రం కూడా
అంగీకరించింది. ఆ యా సరకుల ఉత్పత్తితో యేమీ సంబంధమే
లేని అనేక పరిస్థితుల ప్రసాదం చేత, వాటి ఖరీదులు హెచ్చు
తూ, తగ్గుతూ వుంటాయనీ, అందుచేతనే సరకుల ఖరీదు కేవలం
యాదృచ్ఛికంగానే నిర్ణయించబడుతూన్నాయని అనుకోవలసి
వస్తూందనీ అర్థశాస్త్రం అంగీకరించింది. అందువల్ల అర్థశాస్త్రం
తానూ ఒక శాస్త్రాన్ని అంటూ ముందుకు రాగానే యీ యా
దృచ్ఛికనిర్ణయాలకి వెనుక దాగొన్న నియమాల్ని వెదకి, కనుగొన
వలసిన బాధ్యత మీదపడింది. సరకుల ఖరీదులు నిరంతరం మారు
తూ, ఒకసారి హెచ్చుతూ, మరొకసారి తగ్గుతూ, వుండడము
చేత, ఏ మధ్య కీలకం చుట్టూ యీ మాపులూ, డిగులాటలూ,
జరుగుతూన్నయో తెలుసుకో వలసి వచ్చింది. ఒక్క మాటలో
చెప్పాలంటే, - సరకుల ఖరీదుల్నీ, వాటిని శాసించే నియమ
మైన సరకుల విలువను [అన్ని సరకుల ఖరీదుల్నీ వాటి విలువగా
మాపుకో వచ్చును.] అన్వేషించింది.

ప్రతిసరకు యొక్క విలువయు, దానిలో యిమిడి

యన్న శ్రీమనుబట్టి, అంటే దాని నుత్పత్తి చేయడాని కవసరమైన శ్రీమ శక్తినిబట్టియే నిర్ణయించబడుతుందని, సాంప్రదాయక ఆర్థశాస్త్రం తెలుసుకొని, అంతలో తృప్తి పొందింది. మనం కూడా ప్రస్తుతం మటుకు యిక్కడే ఆగుదాము. కాని, మనము పొరపాటు పడకుండా వుండడానికి ఒక్కవిషయం జ్ఞాపకం చేస్తాను. నేడు, యీ సమాధానం యెంతమాత్రం సరిపడదు. ప్రతి సరుకూ విలువనిచ్చే శ్రీమ యొక్క లక్షణాల్ని సంపూర్ణంగా పరిశీలించినవాడూ, మార్క్స్. అంతేగాక, ఏ సరకు యొక్క ఉత్పత్తి కై నా నిజంగా ఆవసరమైనదైన, ఆవసరమనితోచు, శ్రీమ అంతా అన్ని సందర్భాల్లోనూ, ఆ సరకు విలువను హెచ్చించడానికి తోడ్పడదనీ, ఆయా శ్రీమల యొక్క సేవహాస్తి బట్టి కూడా అది ఆధారపడి వుంటుందనీ, మొట్ట మొదట్లో మార్క్స్ సరిగ్గా ధించేడు. అందుచేతనే నేడు మనం, ఏ సరకు విలువనైనా దాని నుత్పత్తి చేయడాని కవసరమైన శ్రీమనుబట్టి నిశ్చిత మవుతుందని, 'చైకాడ్' మొదలైన ఆర్థ శాస్త్రజ్ఞులతో వాగిస్తూన్నామూ, అంటే మార్క్స్ పెట్టిన యీ నియమాలకూ, మనహా యింపులకూ లోబడేనని జ్ఞాపకంవుంచు కోవాలి. ప్రస్తుతం మనకు యీ మాత్రం చాలు. ఇంకా విఫలంగా తెలుసు కోవాలని కోరే వాళ్ళు మార్క్స్ 1859 లో వ్రాసిన 'ఆర్థశాస్త్ర విమర్శ' అనే గ్రంథాన్ని, కాపిటల్ మొదటి సంపుటాన్ని చదవండి.

సరకుల విలువ వాటిలో యిమిడియున్న శ్రీమ శక్తిని

బట్టి వుంది.' కాని, యీ సూత్రాన్నే, శ్రీమ' [పని] అనే సూక్తు
యొక్క విలువను అంచనా వేయడంలో ఉపయోగించేటప్పటికి
అర్థశాస్త్రజ్ఞులు తోచినా తెన్ను తెలియని చిక్కులో పడిపో
యేరు. శ్రీమ' యొక్క విలువను నిర్ణయించడం ఎట్లు? ఒక పని
వాని యొక్క ఒక్కోకోడు శ్రీమ' లో యెంత ఉపసంహితై శ్రీమ',
వందో దాన్ని బట్టి! ఒకకోడు శ్రీమ' ను బట్టేనా? విలువన్న కొర్రే
కొలమానం శ్రీమ'-శక్తి' అయితే శ్రీమ' యొక్క విలువను 'శ్రీమ',
లోనే చెప్పగలము. తేలికపని? ఒకకోడు శ్రీమ' యొక్క విలు
వనుగూర్చి చూడు తెలిసింజేమి? అదికేవలం ఒకకోడు శ్రీమ' తో
సమానమని మాన్పించే ప్రయత్నం! ఒకకోడు శ్రీమ' యొక్క విలువ
'ఒకకోడు శ్రీమ' తో సమానం! దీనివల్ల మనం ఒక్క అడుగు
కూడా ముందుకు పోలేదు. విషయం ఏకరింలాపడి నిద్ర నిద్ర తరు
గుతూంటాము.

ఇక్కడికి వచ్చేటప్పటికి సాంప్రదాయక అర్థశాస్త్రం
యింకో వైపు తిరిగింది. ఏదైనా సరుకు యొక్క విలువ, దానిని
ఉత్పత్తి చేయడానికి ఖర్చుతో సమానం, అని సమాధానము
చెప్పింది. అయితే 'శ్రీమ' నుత్పత్తి చేయడానికి ఎంత ఖర్చు అవు
తుంది? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పడానికి అర్థశాస్త్రజ్ఞులు
కొంచెం తికమకలు పడవలసివచ్చింది. దుగవృత్త వశాత్తూ 'శ్రీమ',
నుత్పత్తి చేయడానికి ఖర్చును లెక్క కట్టడం అసాధ్యమని తే
ల్చుకున్నారు. అందుచేత 'పనివానిని' ఉత్పత్తి చేయడానికి

ఖర్చును గుణించడానికి ప్రయత్నించేరు. ఈ మొత్తం, కాలాన్ని బట్టి, పరిస్థితుల్ని బట్టి మారుతూంటుంది. కాని, ఒక నిర్దిష్ట సమాజంలో, ప్రదేశంలో, పరిశ్రమలో, - యీ 'పనివాళ్ళి' ఉత్పత్తి చేయడానికయే మొత్తాన్ని కొంచెం యించు మించుగా చెప్పగలము.

మనం ప్రస్తుతం పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో వుంటూన్నాము. ఈ సమాజంలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు తమ శ్రమను పెట్టుబడిదారునికి, - అంటే భూమి, గనులు, యంత్రాది సాగనాలు, ముడిపదార్థాలు, జీవితావసరములైన యితర పదార్థాలు, కలిగి వుండే యజమాని వర్గానికి విక్రియించి, కొంత ప్రతిఫలం తీసుకుంటూ, తమ జీవితాల్ని గడుపుకోగలుగుతూన్నారు. ఇలాంటి వాళ్ళ సంఖ్య రోజు రోజుకూ పెరిగిపోతూంది. ఇటువంటి ఉత్పత్తినిధానంక్రింద ఒక పనివాని నుత్పత్తి చేయడానికగు మొత్తం ఖర్చు, అతని భరణానికగు వస్తువులకు లేక వాటి ఖరీదుకు సమానమని తేలుతోంది. ఇంకా స్పష్టంగా చెప్పాలంటే:- కూలివాడు పనిచేసే శక్తి గలవాడుగా ఉండడానికీ, పనిచేసే శక్తి అతని యందు నిలిపి వుంచడానికీ, వ్యాధివల్లగాని, ముసలితనంవల్లగాని, మరణం వల్లగాని ఒకడు తొలగిపోయి నప్పుడు అతని స్థానంలో మరొకని నుంచడానికిన్నీ, అంటే కార్మికవర్గాన్ని అవసరమయినంత సంఖ్యలో సృష్టించు కోడానికీ, అయే మొత్తము ఖర్చులకి, లేదా వాటికి సమానమైన సరకులకు సమాన మన్నమాట.

2 క పనివాని జీతవృత్తి మొత్తంమీద 3 సిల్లింగులు ఆవుతుందనుకొందాము. అందుచేత మన పనివాడు రోజుకు 3 సిల్లింగులు కూలిని తన యామాని ద్వారా నుంచి పుచ్చుకొంటాడు. ప్రతి ఫలంగా వెట్టుబడివారుడు పన్నెండు గంటలు పనిచేయించుకుంటాడు. “కూలివాడు, ఒక యంత్రభాగాన్ని ఒక రోజులో చేస్తాడనుకుందాము. దానికి బట్ట యిరుము, యంత్రాడి మొదలైన ముడిపదార్థాల ఖరీదు 20 సిల్లింగులు ఆవుతుంది. యంత్రాల అరుగుదల, తగుగుదలా, బొగ్గు మొదలయిన వాటి ఖరీదు, ఒక రోజులో, ఒక పనివాడు చేసే పనికి ఒక సిల్లింగు ఆవుతుందని యిట్లుగా నాము. కూలి, మనం లెక్కచూసినట్లుగా 3 సిల్లింగులు. మొత్తం ఆ యంత్రభాగం తయారుచేసే టప్పటికి 21 సిల్లింగులు ఖర్చువువుతుంది.” ఈ రీతిగా వెట్టుబడి వారుడు అంత నాలు వేసుకుంటాడు.

ఈ యంత్ర భాగానికి వెట్టుబడివారుకు అనుకూలము 17 సిల్లింగులు లభిస్తుందనుకుందాము. అంటే వెట్టుబడి అంతా పోగా నైగా 3 సిల్లింగులు అదనంగా వస్తూంది.

వెట్టుబడివారు జేబులో వేస్తూన్న 3 సిల్లింగులూ ఎక్కడ నుంచి వస్తాన్నాయి? అర్థశాస్త్రప్రకారం, - సామాన్య కరణ టిక్కి వాటి వాటి విలువలకే అమ్ముడు బోతూంటాము. అంటే వాటిని తయారు చేయడానికి వసతి మొదలైన మానవ శ్రమలు బట్టి యీ ధరలు. తయారీ అర్థం. మన వెట్టుబడివారునికి యంత్రభాగం వల్ల సొంపు వస్తూన్న 21 సిల్లింగులూ, దాని విలువకు సమానము.

అంటే, దానిలో యిమిడివున్న శ్రమశక్తికి సమానం అయితే రాలని శాస్త్రజ్ఞుల సిద్ధాంతం. యంత్ర నిర్మాత, తన పనిని ప్రోత్సహించక పూర్వం వున్న పదార్థాల విలువ 21 సిల్లింగులకు సమానం అని యిదివరలో చెప్పేముగదా! దానికి కావలసిన లోహాలు, బొగ్గు, యంత్రాల అరుగుదలా వస్త్రకాలన్నీ ధన రూపముగా మార్చుకున్నా 21 సిల్లింగులే అవుతుంది. ఇంక మిగిలిన 6 సిల్లింగులూ, కూలిపనివాని “శ్రమ” కల్లనే ఆ ముడిపదార్థాలకు చేర్చి బడిందని, అర్థశాస్త్రజ్ఞులే ఋజువు చేస్తూన్నారు. పనివాడు చేసిన 12 గంటల శ్రమా 6 సిల్లింగులు ఖరీదు చేసే “విలువను” సృష్టి చేసిందన్న మాట. అంటే 12 గంటలశ్రమా 6 సిల్లింగులకు సమానము అవుతుంది. ఈ రీతిగా “శ్రమ యొక్క విలువ” యెంతో చిట్ట చివరకు తెలుసుకోగలిగేము.

ఇంతలా పని మనకూలివాడు ఆశ్చర్యపడతాడు. “అదగో! అక్కడాగు! 6 సిల్లింగులే? మనవాడు కూలి 6 సిల్లింగులే మట్టింజేమి? మా పెట్టుబడిదారుడు, నా పని 6 సిల్లింగుల కంటే యెక్కువ చేయదని చెబుతూన్నాడు. 6 సిల్లింగులు యిమ్మంటే నన్ను చూసి నవ్వుతాడు కూడా. ఏమిటీ తమాషా అంతా!”

ఇంతకు ముందే శ్రమయొక్క విలువను తెలుసుకున్నామని యత్నించి విషమచక్రిలో పడ్డాము. ఇప్పుడు పరస్పర వైరుధ్యంలో పడిపోయేము. శ్రమ యొక్క విలువను అన్వేషించి, అర్థం కాని సమస్యలో తగులుకున్నాము! 12 గంటల పనియొక్క

విలువ కూలివానికి 3 పిల్లింగులు; అదే పెట్టాబడి దారునికి 6 పిల్లింగులు,— యిందులోనే 3 పిల్లింగులు కూలివాని కిచ్చి, మిగిలిన 3 పిల్లింగులూ తానే జేయిలో వేస్తూన్నాడు. దీన్నిబట్టి 'శ్రమ' కు రెండు వేర్వేరు విలువలున్నాయనీ, వాటి కెంతో భేదం, అంతరం వుందనీ తెలుసు కున్నాము.

ఇంతవరకూ ధనరూపంలో విశదీకరించిన విలువల్ని 'శ్రమ-కాలము' (Labour-time) లోనికి మార్చే మంటే యీ వైరుధ్యాలు మరింత విస్పష్టంగా కనిపిస్తాయి. 12 గంటల పనివల్ల నూతనంగా 6 పిల్లింగుల విలువ సృష్టించబడింది. దాన్ని బట్టి 3 పిల్లింగుల విలువా 6 గంటల్లోనే సృష్టి అయిందని తెలు తూందిగదా. ఈ 3 పిల్లింగులే కూలివానిచే 12 గంటలు పని చేయించుకుని యిస్తూన్నారు. ఇక్కడికి వచ్చే దుప్పట్లోకి మనం యేదో ఒకటి నిర్ణయించుకో వలసి వస్తూంది: శ్రమకు చెయ్యి విలువలు వుండనైనా వుండాలి. అందులో ఒకటి మరొకదానికి పై పెట్టింపు. లేదా, పన్నెండు- ఆరుతో సమానమే అవాలి. రెండూ రెండే! కేవలం అసందర్భ విషయాలే! 'శ్రమను' ఆమృతం, కొనడం,- అనేవాట్లను గురించి ఆలోచించి నంతకాలం, మనము ఎన్ని తిప్పలుపడేనా, తికమకలు చేసినా 'శ్రమయొక్క విలువ' లోవున్న యీ వైరుధ్యాన్నుంచి బయట పడనేలేము. అర్థశాస్త్రజ్ఞులకూ యిదే తటస్థించింది. సాంప్రదాయక అర్థశాస్త్రయొక్క కడపటి శాఖయైన 'నై కార్డియన్లు'కూడ యీ వైరుధ్యాన్ని సరి

చేయలేక సతమతమైపోయారు. అర్ధశాస్త్రమే అంధకారబంధురం, అగమ్యగోచరం అయిన చిక్కులో పడిపోయింది. ఈ చిక్కులో నుంచి బయటకువచ్చేసి, దారి చూసినవాడే కారల్ మార్క్స్.

‘శ్రమ’నుత్పత్తి చేయడానికియే ఖర్చుకొంద అర్ధశాస్త్రజ్ఞులు లెక్క చెప్పినది యధార్థంలో ‘శ్రామికుని’ జీవనానికి అయే ఖర్చు అయివుంది. ఈ పనివాడు విక్రియించేది తన ‘శ్రమ’ గాదు. “ఆతడు పని సాగించేటప్పుడేకేయి ‘శ్రమ’ అతనిది గాకపోవడం చేత దాని నానడెట్లు విక్రియిస్తాడు? తన ‘కూలిని’ లేక ‘పని’ ని కూలీ విక్రియించనేలేడు,” అని మార్క్స్ చెప్పేడు. అంతగా అయితే పనివాడు తన భవిష్యత్ శ్రమను విక్రియించుకో గలడు; అంటే ఒకపనిని నిర్దిష్ట కాలంలో చేసి యిస్తాననే ఒప్పందమును మాత్రం చేయగలడు. ఈ రీతిగా ఆతడు తన పనినిగాక (పనిని ముందేచేసి తర్వాత కూలీ నిర్ణయించుకోవలసివుంటుంది) తన ‘శ్రమశక్తి’ని, ఒకనిర్దిష్టమైన ధనానికి (కూలికి) ఒక పరిమిత కాలం వరకూ (గోడొకకూలీ అయితేనూ), లేదా ఒక నిర్దిష్టమైన పని పూర్తిచేసే వరకూనూ (గుర్తుపని అయితే) వెట్టు బడినాడు’కి స్వాధీనం చెల్లూన్నాడు: లేదా విక్రియిస్తున్నాడు. ఈ ‘శ్రమశక్తి’ పనివానితో ఆవినావభాసంబంధము గలదైవుంది. అంగవల్లనే, ‘శ్రమ శక్తి’ నుత్పత్తి చేయడానికియే ఖర్చు— ‘శ్రామికు’ నుత్పత్తి చేయడానికియే ఖర్చు— యీరెండూ ఒకటే అవుతూన్నాయి. శ్రమ నుత్పత్తి చేయడానికిగూ ఖర్చునీ, అర్ధ

శాస్త్రజ్ఞులంబనావేసే మొత్తమే - శామికునీ, వానితోబాటు శ్రమశక్తిని ఉత్పత్తి చేయడానికయే మొత్తము. ఇంతలో ఆగకుండా మనం యింకా ముందుకుపోయి, శ్రమశక్తినుత్పత్తిచేయడానికగుఱిస్తున్నా, తర్వాత శ్రమశక్తియొక్క విలువనూ, తద్వారా ఒక్కొక్క తరహా శ్రమశక్తియొక్క ఉత్పత్తి కవసరమైన సామాజిక శ్రమయొక్క పరిమాణమునూ నిర్ణయించుకోవలసిగుతాము. 'శ్రమ శక్తిని కొనుట, అమ్మట' అనే ప్రక్రియలలో మార్క్సి యీ విషయాలన్నీ వివరించేడు. (కాపిటల్, మొదటి సంపుటం, రెండోభాగం, ఆరోప్రకరణం.)

పనివాడు తనశ్రమశక్తిని విక్రియించిన తర్వాత యేమి జరుగుతూంది? అంటే తనశ్రమశక్తిని నిర్ణీతమైన కూలికి (గంటల కూలి కానీ, గుత్తకూలి కానీ) పెట్టుబడిదారుని స్వాగ్రహం చేసిన తర్వాత యేమి జరుగుతూంది? పెట్టుబడిదారునూ, కూలివానిని తనస్వాస్థ్యరీతిలోనికో, వక్రుషాపులోనికో తీసుకుపోతాడు. అక్కడ పనిచేయించడానికి కావలసిన పరికరములన్నీ సిద్ధంగా వుంటుంది. ముడిపదార్థాలు, సహానుక పదార్థాలు, (వొడ్డు, రంగులు వంటివి,) యంత్రాలు, పనిముట్లు వంటివారన్నీ అక్కడ సిద్ధంగా వుంటాయి. వాటితో కూలి-పనివాడు పనిచేయడం ప్రారంభమైతే అతనికి ఒక గోడకు యిచ్చే కూలి, రె పిల్లలకు లభిస్తుందాము. రోజు కూలిగాకానీ, గుత్తకూలిగాకానీ అతనికి ముట్టేది, అంతే. 12 గంటలు పనిచేసి, అతడు వెనుకటి ముడిపదార్థాల విలువను

6 పిల్లింగుల విలువను చేరుస్తూ న్నాడు. తయారైన వస్తువును, విక్రయించడంవల్ల పెట్టుబడిదారునికి మొత్తం లభిస్తూంది. నూతనంగా సృష్టించబడిన యీ విలువనూ నుంచి పెట్టుబడిదారుడు, పనివానికి కూలికిందలి పిల్లింగులు యిచ్చేస్తూ, మిగిలిన పిల్లింగులూ తానే వుంచుకుంటూ న్నాడు. కూలివాడు 12 గంటలు పనిచేసి 6 పిల్లింగుల విలువను సృష్టించగలుగుతే, 6 గంటల్లో పిల్లింగుల విలువనూ పూర్తిచేస్తూ న్నాడన్న మాటే! అందుచేత పెట్టుబడిదారునికి 6 గంటలు పనిచేయడంవల్లనే తాను తీసుకుంటూన్న 6 పిల్లింగుల విలువనూ పూర్తిచేసి పెడుతూ న్నాడు. 6 గంటలపని అయిన తరువాత ఒక రోకరికి బాకీ సాకీలేమీ వుండవు. అంటే, పెట్టుబడిదారునికి కూలివానికి, చెల్లుబాకీ ఆయిపోతూంది.

‘అగు! అక్కడాగు!’ అంటాడు, యిక్కడి కొచ్చేటప్పటికి పెట్టుబడిదారుడు: “కూలివాణ్ణి ఒకరోజు కంతకూ కుదుర్చుకున్నాను. 12 గంటలు పనిచేయాలి. 6 గంటలు పనిచేస్తే ఒక పూట ఆవుతూంది. మిగిలిన ఆరుగంటలూ కలాసాగా పనిచేయి. ఆలా ఆయితేనే మనకు పేచీ పూచీ లుండవు.” యధార్థంలో కూడా కూలిపనివాడు, తాను ‘స్వతంత్రంగా, యిచ్చా పూర్వకంగా,’ చేసుకున్న కంట్రాక్టు ప్రకారం అంగీకరించక తప్పడంలేదు. ఆరు గంటలు పని చేస్తేనే సరిపడే కూలికి యితడు 12 గంటలు పని చేయడానికి ఒప్పుకున్నాడుగదా!

గుత్తపని(Piece-work,) విషయంలో కూడా యింతే.

12 గంటల్లో కూలివాడు 12 వస్తువుల్ని తయారుచేస్తాడను కుం
దాం. తయారయేటప్పటికి ఒక్కొక్క వస్తువుకు 2 పిల్లింగులు
(ముడిపదార్థాలు, యంత్రాల అరుగుదలా, తరుగులు వగైరా
లతో) అవుతూం దనుకొందాము. ఆ వస్తువులు ఒక్కొక్కటి
2 $\frac{1}{2}$ పిల్లింగులకు అమ్ముడబోతూం దనుకుందాము. ఏర్పరచు
కున్న ప్రకారం ఒక్కొక్క వస్తువుకు $\frac{1}{4}$ పిల్లింగుచొప్పున 12 వస్తు
వులకూ 3 పిల్లింగులు 'కూలి' యిస్తాడు. ఈ 3 పిల్లింగులు సంపా
దించడానికి కూలివాడు 12 గంటలు పని చేయవలసి వుంటుంది.
12 వస్తువులు విక్రియించుట వల్ల 30 పిల్లింగులు పెట్టుబడిదారు
నికి లభిస్తూంది. ముడిపదార్థాలూ, యంత్రాది సాధనాల అరుగు
దలా, తరుగుదలా, మొత్తం 24 పిల్లింగులు. పెట్టుబడి షోతే మిగి
లినవి 6 పిల్లింగులు. అందులో 3 పిల్లింగులూ కూలికింద యిచ్చి,
మిగిలిన 3 పిల్లింగులూ జేబులో వేస్తూన్నాడు. ఎప్పటి లెక్కే!
ఇక్కడకూడా కూలివాడు తనకోసం 6 గంటలూ, మిగిలిన 6 గం
టలూ పెట్టుబడిదారుని కొరకూ పని చేస్తూన్నాడు!

అర్థశాస్త్రజ్ఞుల మహామహులంతా 'శ్రమ యొక్క
విలువ' తో ప్రాసంగించి, బోర్త కొట్టేసేరు. కాని కూలివాడు
అమ్ముతూన్నది 'శ్రమ' గాక 'శ్రమశక్తి' యని, మనం ప్రాకం
భించేటప్పటికి యీ సమస్య యేచిక్కు లేకుండా విడిపోతూం
ది! ప్రస్తుతపు పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో 'శ్రమశక్తి' అనేది,
అన్ని యితర సరుకులవలెనే ఒక అమ్మకపువస్తువే! కాని యిందు

లో ఒకచిత్రం వుంది. దీనికి 'విలువ' ను సృష్టించే శక్తి వుంది. అంతేగాదు. సరిగా పనిచేయించుతే దానికున్న దానికంటే యెక్కువ విలువను సృష్టించుతుంది. ప్రస్తుతపు ఉత్పత్తి విధానంలో, మానవుని శ్రమశక్తి తన ఖరీదుకంటే (మూలకంటే) యెక్కువ విలువను సృష్టించడమే కాకుండా ప్రతికొత్త శాస్త్రీయ పరిశోధనలతోనూ, ప్రతి నూతనయంత్రపరికరం వాడుకలోకి రావడంతోనూ, అది తన ఖరీదుకన్న యెన్నోకెట్లు యెక్కువగా విలువల్ని సృష్టి చేస్తూంది. ఎందువల్ల? ఈ యంత్రసాధనాలకు ఫలితంగా ఆ పని వాడు చేయవలసిన 'పని-గంటలు' తగ్గి పోతూంటాయి. తాను తీసుకునే కూలీకి ప్రతిఫలంగా పనిచేయవలసిన గంటలు తగ్గినోతూ, తన యజమానికి తేరగా పనిచేయవలసిన గంటలు హెచ్చుతూవుంటాయి.

జేటీ కెట్టుబడిదారీ సమాజంయొక్క ఆర్థిక నిర్మాణము యీ లాంటిదే! శ్రామికవర్గమే విలువల సన్నిటిని సృష్టిచేస్తూంది. ఎల్లాగ? 'విలువ' అనేది 'శ్రమ' అనేమాట యొక్క పర్యాయ పదమే. ఆ నిర్దిష్ట వస్తువులలో, సామాజికంగా అవసరమైన శ్రమ ఎంత పరిమాణంలో యిమిడివుందో, యీ 'విలువ' అనేది వ్యక్త పడుస్తూంది. కాని, శ్రామికులచేత సృష్టించబడిన యీ విలువలు శ్రామికులకు చెందడంలేదు, ముడిపదార్థాలు, యంత్రాలు, పరికరాలు, ధనము, - వీట్లన్నిటికీ అధిపతులై, కార్మికవర్గము యొక్క శ్రమశక్తిని కొనగలిగిన కెట్టుబడిదారీ వర్గానికే యీ విలువలన్నీ

(పదార్థాలు) చెందుతూన్నాయి. అందువల్లనే కూలీవర్గము తమచే తయారుచేయబడిన మొత్తం పదార్థసంపదములలో కేవలం ఒక్క భాగాన్ని మాత్రమే పొందగలుగుతూన్నాడు. మనం యిప్పుడు చెప్పినరీతిగా దానిలో అధికభాగాన్ని పెట్టుబడి దారీవర్గమే, భూస్వామ్య వర్గంతో కలసి భుక్తపరచుకుంటూంది. పెట్టుబడి దారీ వర్గానికి పోతూన్న యీ వాటా, ప్రతి కొత్త పరిశ్రమతో నూ మరింత అధికాధికం (యెక్కువ) అవుతూంది. కూలీవర్గానికి ముడుతూండే భాగం మాత్రం ఒహునెమ్మదిగా హెచ్చుతూండే దానిగాని, హెచ్చుకనే పోవడం గాని, యింకా తగ్గిపోవడం కాని తటస్థించుతూ వుంది.

ఈ సవీన శాస్త్రీయ పరిశోధనలు, యంత్రాది సాసనాలు ఒకదానితర్వాత ఒకటిగా పైబడుతూ, మానవశ్రమయొక్క ఉత్పత్తిశక్తిని ఆ రోజుకా రోజు హెచ్చుస్థాయిలోనికి గొనిపోతూవున్నాయి. ఇవే చిట్ట చివరకు స్వర్థలకు కారణమై, పెట్టుబడిదారీ విధానానికే వినాశాన్ని తెచ్చిపెడతాయి. ఒకప్రక్క అంతులేని సంపదలు పోగుపడుతూ, కొనేవాళ్ళ శక్తికి మించిపోతూ, వస్తు సముదాయం మిగిలిపోతూంది. ఇంకోప్రక్క, సమాజంలో అత్యధిక సంఖ్యాపక్ష శ్రామికులుగా మారిపోతూ, ఈ లిపనివాళ్ళుగా జీవిపోయి, యీ సంచితవస్తు సముదాయాన్ని పొందడానికి అసమర్థులైపోతూన్నాడు. అంతకంతకు సమాజంలోని వర్గవిభాగము విపప్లవమైపోతూంది. ఒకవర్గం చాల స్వల్ప సంఖ్యాక మైనదై,

అత్యధిక భౌగోళ్యవంతం గానూ; మరొక వర్గం అత్యధిక సుఖ్యాకు
లుగలదై కూలిపనివాళ్ళై, ఏమీ అస్తి పాస్తులు లేక, జీవితావస
రాలకే యెంతో బాధ పడిపోతూంటే; ఆ మొదటి ధనికవర్గము
తమధనాన్నీ, సంపదల్నీ వివియోగం చేసుకోలేక మూలుగు
తూవుంది.

ఈ పరిస్థితులు రోజు రోజుకూ మరింత అవసరములూ,
అసంగతాలూ జౌతాయి. వీటినుండి తప్పించుకో వలసి వస్తుంది;
తప్పించుకో గలము, కూడాను. నూతనమైన ఒక సామాజిక విధా
నము నేర్పాటు చేసుకోగలము. అందులో నేడున్న వర్గవిభేదా
లన్నీ అదృశ్యమైపోతాయి. ప్రస్తుత విధానంలోనుంచి ఆ నూ
తన విధానంలోకి మార్పు చెందేటప్పటి మధ్యకాలం యెంతో దీ
ర్ఘమై వుండును. ఈ మార్పుచెందే కాలం (transition period)
కొన్ని కొన్ని విషయాల్లో లోపసహితమై వున్నా, నైతికంగా
ఎంతో ప్రయోజనకారి యై వుంటుంది. సమాజంయొక్క ఉత్ప
త్తిశక్తి బ్రహ్మాండంగా అభివృద్ధి చెంది, - అటుతర్వాతి జీవితానికి
కావలసిన సాధనాలు, జీవిత సుఖానుభవ వస్తువులు, దైహిక మా
నసిక శక్తులయొక్క అభివృద్ధికి కావలసిన పరికరాలు, పనిచేయ
డానికి అవసరమైన సాధనాలు, - ఇవన్నీ సమకూర్చడంలో భా
టు, పని చేయవలసిన పాశ్చాత్యుల మనపు లందరి మీదా వుండు
తుంది. ప్రపంచమంతటా కూలీలు రోజు రోజుకూ యీ నూతన
సమాజ విధాన నిర్మాణంలో యెక్కువగా, దృఢ నిశ్చయంతో

పని చేస్తారనే విషయం, తెల్లవారడం తోనే, కేవల 'మే-జే' నాడు, మే నెల 3 వ తేదీ ఆదివారంనాడు కూడా ప్రపంచం అంతటా ఋతువు చేయబడుతుంది.

లండన్ ,
30. 4. 1891.

ఫ్రెడరిక్ పంగిల్స్.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాహిత్య అకాదమి
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాహిత్య అకాదమి
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాహిత్య అకాదమి

కూలి-పని: పెట్టుబడి.

ఒకటో ప్రకరణం.

పాఠశాల.

ప్రస్తుతం చాల చోట్లలో ఒకజాతికి మరొక
జాతికి, ఒకవర్గానికి మరో వర్గానికి మధ్య తీవ్రపోరా
టాలు యెక్కువైనాయి. ఈ పోరాటాలకు మూల
కారణమైన ఆర్థికపరిస్థితుల్ని గురించి ప్రజలకు బాగా
తెలిసేలాగ చిన్న పుస్తకరూపంలో వ్రాయనందుకు
మనల్ని యెందరో మందలిస్తూన్నారు. రాజకీయ సం
ఘర్షణలకు ఫలితంగా ఆర్థికసమస్యలు వాటంతట
అవే బయట పడినప్పుడు మనం వాటిని గురించి యె
త్తుకొని, నిర్దిష్టాభిప్రాయాల్ని వెల్లడిచేస్తూన్నాము.

మన కాలంలో ముఖ్యంగా వర్గపోరాటాలు
తీవ్రరూపము దాల్చేయి. స్వానుభవం ద్వారానే,

రోజురోజుకూ మనకు లభిస్తున్న యధార్థ చారిత్రక ప్రమాణాల వల్ల మనం అనేకవిషయాలలో సరియైన నిర్ణయాలుకు రాగలుగు తూన్నాము. 1848 ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలల్లో ఫ్రాంసు దేశంలో కార్మికవర్గం అపజయూన్ని పొందింది. ఫ్రాంసు కార్మికవర్గ స్వాధీన తతోబాటు, ఒక్క ఫ్రాంసు దేశములోనేగాక యా వత్ యూరపులోనూ యీ వర్గానికి ప్రతికక్షులైన బూర్జువా రిపబ్లికన్లూ, రైతులూ కూడా జమీందారీ నిరంకుశత్వానికి లోబడిపోయేరు. ఫ్రాంసులోని 'మోడరేట్ రిపబ్లిక్' [మితవాద ప్రజాస్వామ్యం.] యొక్క విజయమే, 1848 ఫిబ్రవరిలో ఫ్రాంసు కార్మికులతో బాటుగా విప్లవాల్ని బయలుదేర తీసిన యితర దేశాల ప్రజల అపజయూన్ని సూచించింది. యూరపుఖండ మంతటిలోనూ, విప్లవకారులైన కూలీలు అణచివేయబడ్డారు. యూరపంతా తీరిగి ద్వంద్వ బానిసత్వంలోకి [ఇంగ్లీషు, రష్యన్ దేశాల్లోమాదిరి తొత్తు కింద పడితొత్తు] పడిపోయింది. 1848 జూన్ లో పారిస్లోని సంఘర్షణలు; వియన్నా పతనము;

1848 నవంబరులో జరిగిన 'బెర్లిన్' విమాదాంత నాటకం; పోలాడు, యిటలీ, హంగేరీ దేశాల్లో నిరాశ వల్ల ప్రజలొనరించిన సాహసాలు; ఆహార పదార్థాలు వెళ్ళనీయక మాడ్చివేసి ఐర్లాండును లొంగదీయడం, - యివన్నీ యూరపులోని బూర్జువా, శ్రామిక వర్గాలమధ్య జరిగిన పోరాటాల్లోని ముఖ్య సంఘటనలు. ప్రతి విప్లవకరమైన తీరుగుబాటునూ, - [అది వర్గకలహం నానట్టుగా కనిపించినా, -] కార్మికవర్గము జయించే పరికరా నిర్ధారకములై అయి తీరుతాయని, మనం పై సంఘటనలవల్ల తెలుసుకోగలము. విప్లవ కారినైన శ్రామిక వర్గమూ, విప్లవ ప్రతిఘాతులైన జమీందారీ ప్రభు వర్గమూ, - ఈ రెండు శక్తులూ ప్రపంచ మంతటా తీవ్ర యుద్ధంలోకి దిగేవరకూ, ఏ సామాజిక సంస్కరణమూ కూడా ఆచరణలోకి రాదని చెప్పగలము. మనం యిదివరలో సూచించిన ద్విగా బెలియం, స్విట్జర్లాండు దేశాలు రెండూకూడా ప్రపంచ మంతటాకీ హాస్యాస్పదము లైపోయి నాయి. ఒకటి బూర్జువా ఏకఛత్రాధి పత్యానికీ, రెండోది

బూర్జువా ప్రజా స్వామ్యానికి స్పష్టమైన ఉదాహరణలు; ఈ కెండుదేశాలూ, తాము యూరో పియన్ విప్లవాలనుంచి, వర్గకలహాల నుంచి కూడా దూరంగా వుండ గలిగేమని బడాయిలు కొడుతూన్నవే!*

మనపాతకులు, 1848 వ సంవత్సరంలోని వర్గకలహం బ్రహ్మాండమైన రాజకీయ పోరాటంగా మారడాన్ని చూసే వున్నారు. అందుచేత పెట్టుబడిదారీ వర్గమూ, దాని పరిపాలనమూ, కూలీలయొక్క బానిసత్వమూ, - యివన్నీ యే ఆర్థిక పరిస్థితుల మీద ఆధారపడి వున్నాయో పరిశీలించ వలసిన తరుణము వచ్చిందనే చెప్పాలి.

ఈ విషయాన్ని ముఖ్యమైన మూడు విభాగాల్లో వివరించ యత్నిస్తాను:

*ఇది వ్రాసి నలభై సంవత్సరాలు పైగా అయిందని పాతకులు గుర్తించాలి. ఈ రోజున స్వీట్జర్లాండు లోనూ, యింకా ముఖ్యంగా బెల్జియంలోనూ కూడా వర్గకలహం విస్పష్టంగా కనిపిస్తూంది. కేవలం పై పై పరిస్థితుల్ని మాత్రమే చూసి, తృప్తి చెందేవాళ్ళు కూడా యీ విషయాన్ని అంగీకరించవలసివస్తూంది.

- 1891 లోని మద్రాసు అనువాదకునివరా.

1. కూలి - పనికి, వెట్టుబడికి గల సంబంధము, పనివాని బానిసత్వము, వెట్టుబడి దారుని సర్వాధికారము.

2. ప్రస్తుత సామాజిక విధానముక్రింద మధ్య తరగతులయొక్క, సామాన్య ప్రజలయొక్క అనివార్యమైన వినాశనము. †

3. 'వరల్డు - మార్కెట్టు'లో నిరంకుశాధికారంగల యింగ్లాండు దేశము యితర యూరోపియన్ దేశాల బూర్జువా వర్గాల్ని వ్యాపారకీత్యా లొంగుబాటు చేసుకుని, దోచుకుంటూండడం. †

† 'శుశ్రీనులు' 'మతప్రచారకులు', - కీర్తకంటే భిన్నమైనవాచే 'సాధారణప్రజలు' ఇమిందారీ యుగంలో స్వతంత్రులూ, నగరవాసులూ, - కీర్తనుంచి బయలుదేరిన యీ వర్గము 'వర్మగులు', - పోరులు, - అని పిలువబడుతూ, ఇటీవల 'బూర్జువా వర్గానికి' మూలపురుషులైనారు. సంపాదకుడు.

• 'కూలి - పని: వెట్టుబడి' మీద వ్యాసాలు అనంతవార్లుగానే వుండిపోయినాయి. ఈ విషయాన్ని యేరిగిల్లు పీఠికలో చెప్పేవున్నాడు. మార్క్స్ చెప్పిన యీ మాట విభాగాల్లోనూ మొదటిదైన 'కూలి - పని: వెట్టుబడి' - ఈ రెండింటికీ వుండే

మనం యీ విషయాల్ని వీలయినంత సుబోధకంగానూ సులభంగానూ వ్యక్తీకరించ యత్నించాలి. అర్థశాస్త్రంలో యేమాత్రమూ ప్రవేశం లేనివారకు కూడా మనం చెప్పేది తెలియాలి, మరి. చివరకి కూలివాళ్ళు కూడా మన బోధనల్ని గ్రహించాలి. చీలికలుగా వున్న జర్మనీలో జమిందార్ ప్రభువులు డబ్బుకొద్దీ వున్నారు; వీళ్ళకంటే సంఖ్యలో యెన్నో ఎక్కువగా వున్నారు, ప్రస్తుతం వెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని సమర్థించే వాళ్ళూ, బూటకపు సోషలిస్టులూ, కాజీ కీమ రంగంలో గుర్తించబడని అద్భుత మేధావంతులూ. వీళ్ళందరిలోనూ కూడా సర్వసామాన్య ఆర్థిక విషయాల్ని గురించి ఎంతో అజ్ఞానమూ, పొరబాట్లూ న్యూపించి వున్నాయి. అందుచేత మనం యీ విషయాల్ని గురించి వివరణను ప్రారంభిద్దాము.

సంబంధాన్ని గురించే యీ కరపత్రములో వ్రాయబడింది.

- సంపాదకుడు.

కూలి-పని: పెట్టుబడి.

రెండ్ ప్రకరణం.

వేతనాలంటే ఏమిటి?

“మీరెంతోత ‘కూలి’ యిస్తారు?” అని కొందరు పనివాళ్ళను అడిగితే, ఒకడు “నా యజమాని నాకు రోజుకు రెండు పిల్లింగులు యిస్తాడు,” అంటాడు; యింకోడు “నాకు రోజుకు మూడు పిల్లింగులు వస్తాయి,” అంటాడు. అందరూ యీలాగే చెప్పుకుంటారు. వివిధ పరిశ్రమల్లోనూ పనిచేసే వాళ్ళందరూ, తమయజమానుల వద్దనుంచి ఏదో ఒకపని పూర్తిచేసినందుకు ప్రతిఫలంగా ఒక నిర్దిష్టమైన మొత్తము లభిస్తూందని చెబుతారు. ఉదాహరణ చూద్దాం: ఒక గజము గుడ్డ నేయడానికి యింత; ఒక పేజీ అచ్చు కూర్చడానికి అంత; యీలాగే వుంటుంది. వాళ్ళు చెప్పే మాటల్లో భేదం వున్నా కానీ, అందరూ ఒక్క విషయము

యంలోమాత్ర మేకీభవిస్తూన్నారు. 'వేతనము' లేక 'కూలి' అంటే, ఒక నిర్దిష్టమైన కాలానికి గాని, ఒక నిర్దిష్టమైన పనికి గాని, పెట్టుబడిదారుడు పనివానికిచ్చే మొత్తము.

ఇందువల్ల మనకు ఒకవిషయం తేలుతూంది. పనివాడు తన శ్రమను [పనిని] కొంతడబ్బు తీసుకుని పెట్టుబడిదారునికి విక్రయిస్తూన్నాడు; పెట్టుబడిదారుడు డబ్బుతో పనివాళ్ళ దగ్గరనుంచి వాళ్ళ శ్రమను కొంటూన్నాడు. కాని, యీలా అనుకోడం కేవలం పొరబాటు! పనివాడు విక్రయిస్తూన్నదీ, పెట్టుబడిదారుడు కొంటూన్నదీ, యధార్థంగా పనివాని 'శ్రమశక్తి' ని, లేక 'పనిచేయగల శక్తి' నే! ఈ శ్రమశక్తి నే పెట్టుబడిదారుడు ఒకరోజుకు, నెలకు, - యిట్లే కొంటూన్నాడు. అతడు యీ 'శ్రమశక్తి' ని, కొన్న తర్వాత, నిర్దిష్టమైన కాలం పూర్తయే వరకూ కూలి పని వానిచేత పనులు చేయించు కుంటాడు. అంటే, తానుకొన్న 'శ్రమశక్తి' ని ఉపయోగించు కుంటాడు. 'శ్రమశక్తి'కై పనివాళ్ళకు యిచ్చే మొత్తముతో

[ఉదాహరణగా రెండు పిల్లింగులు తీసుకుందాము.]

పెట్టుబడి దారుడు మరే సరకునైనా, అంటే గోధు

మలు, పంచదార వగైరాల నెన్నింటినో కొనగలడు.

20 పౌనులు పంచదారను రెండు పిల్లింగులకు కొ

న్నాడంటే, ఆ పంచదార ఖరీదు రెండు పిల్లింగులన్న

మాట. అట్లే, శ్రమశక్తి యొక్క పన్నెండు గంటల

ఉపయోగాన్ని రెండు పిల్లింగులకు కొంటూన్నా

డంటే పండ్రెండు గంటల పని అంత ఖరీదు కలదన్న

మాట. ఈ కీతిగా మానవ శ్రమకూడా పంచదారకు

నలెనే ఒక అమ్మకపు సరుకుగా అయిపోతూ ఉంది

తెలుసుకున్నాము. 'శ్రమశక్తి' ని గంటలలో తె

క్కించుకూన్నాము. పంచదారను పౌను, లెక్కను

రూపాయలలో తెలుసుకున్నాము. ఈ రెండూ అమ్మకపు సరుకులే;

నీటిలో ఎక్కువ తక్కువలు లేవు.

పనివాళ్ళవద్ద 'శ్రమశక్తి' అనే సరకు వుంది. పెట్టుబ

డిదారు దగ్గర 'డబ్బు' అనే సరకు వుంది. పనివాళ్ళు

'డబ్బు' తీసుకుని 'శ్రమశక్తి' ని విక్రయిస్తూన్నారు.

ఈ మార్కెట్ ఒక నిర్దిష్టమైన 'నిష్పత్తి' (ratio) లో

జరుగుతూంది. పండ్లరెండుగంటల నేత : రెండు పిల్లింగులు. ఈ రెండుపిల్లింగులకు మనం బజారులో ఎన్నో రకాల వస్తువులను కొనగలము. అంటే పనివాడు తన సరుకును [శ్రమశక్తిని] ఎన్నో రకాల బజారు వస్తువులకు మార్చుకుంటూన్నాడన్నమాట! పనివానికి రోజుకూలి రెండు పిల్లింగులు యిస్తూన్నాడంటే, పెట్టుబడిదారుడు వానికి యిన్ని బియ్యము, యిన్ని కట్టెలు, యిత కిరోసిన్ నూని, యిత బట్ట, - యిస్తూన్నాడని అర్థం. ఈ కీతిగా రోజుపనికి గాను పనివానికి ప్రతి ఫలాన్ని ముట్టజెప్పుకూన్నాడు, యజమాని. అందుచేత 'శ్రమశక్తి'ని యితర సరుకులకు మార్చుకొనే లక్ష్యం సంబంధమే' యీ రెండు పిల్లింగులూ నని విస్పష్టమైనది. అనగా సదరు రెండు పిల్లింగులూ, 'శ్రమశక్తి' యొక్క 'మారకపు విలువను' తెలియజేస్తూన్న వన్న మాట!

ఏదైనా సరుకుయొక్క 'మారకపు విలువ'ను ధనరూపములో చెప్పవలసి వచ్చి నప్పుడు, దానినే 'ఖరీదు' అని పిలుస్తాము. 'కూలి' లేక 'వేతనములు'

అంటే 'శ్రమశక్తి' యొక్క 'ఖరీదు' నకే ప్రత్యేక నా
మధేయము. దీనిని తరుచుగా 'పనియొక్క ఖరీదు'
అనికూడ పిలుస్తారు. పనియొక్క ఖరీదునకే 'కూలి'
లేక, 'వేతనము' అనేవి నామాంతరాలు. 'శ్రమశక్తి'
అనే యీ విచిత్రమైన సరుకుయొక్క ఖరీదునకే
'కూలి' అని పేరు. ఈ సరుకు నుత్పత్తి చేయగలది
రక్త మాంసములతో కూడిన మాంసవ దేహము
ఒక్కటే!

ఉదాహరణగా ఒక నేతపనివానిని తీసుకు
దాము. వెట్టుబడిదారుడు వీనికి ఒక మగ్గాన్ని, కొంత
నూలునూ, యిస్తూన్నాడు. నేతగాడు పనిని ప్రారం
భిస్తాడు. నూలు, గుడ్డగా తయారవుతూంది. ఈ గుడ్డ
ను వెట్టుబడి దారుడు స్వాధీనము చేసుకుని, దాన్ని
యిరవై పిల్లిగులకు విక్రయిస్తాడనుకుందము. గుడ్డ
ను విక్రయించగా వచ్చిన యిరవై పిల్లిగులలోనూ
నేతగాని వేతనములు ఒక భాగమా? తన ప్రయత్న
తయారయిన గుడ్డలో నేతగాని కీచుబడిన వేతనము
లొక భాగమా? ఎంత మాత్రమూ కాదు. గుడ్డ

విక్రయించ బడకుండానే, యికా నేను కుండానే, నేతగానికి 'కూలి' ముట్టినది. అంటే వెట్టుబడిదారుడి గుడ్డను విక్రయించుట వల్ల వచ్చిన సొమ్ములోనుండి పనివానికి కూలి యివ్వడం లేదు; అదివరకే తనవద్ద నిలవలో వున్న సొమ్ములో నుంచే 'కూలి' యిస్తూ న్నాడు. నూలు, మగ్గము మొదలైనవి వెట్టుబడిదారుడే స్వయం చేస్తూన్నాడు. కాని నేతగాడు ఉత్పత్తి చేసినవి గావు. అట్లే అతని శ్రమశక్తికి ప్రతిఫలముగా అతనికి ముట్టిన సరుకులు కూడా [గోధుమలు, కిరస నాయిలు, బట్టలు వగైరాలు] తనవల్ల ఉత్పత్తి చేయబడినవి కావు. గుడ్డ తయారైన తర్వాత వాటిని కొనేవాళ్ళు లేక వెట్టుబడిదారుడు నష్టనష్ట వచ్చుచు; అథవా [లేకపోతే] అమ్ముడై నా దానివల్ల 'కూలి' యిచ్చిన డబ్బుకూడా రాకపోవచ్చును. లేదా, ఈ గుడ్డ అమ్ముట వల్ల తానిచ్చిన కూలి కంటే యెన్నో డబ్బు హెచ్చువెల రావచ్చును. కాని, వీటితో నేత పనివాని కేమీ సంబంధము లేదు! తనవద్ద అదివరకే వున్న ధనంతోనే, - [వెట్టుబడితో] వెట్టుబడిదా

రుడు 'శ్రమశక్తి' ని కొంటూన్నాడు. అట్లే నురికొంత ధనముతో పరికరాలను, అనగా ముడిసరుకులు, నూలు, మగ్గము మొదలైన వాట్లను కొంటూన్నాడు. వీటి నన్నిటిని కొన్న తర్వాత, వాటితో గుడ్డను త్పత్తి చేయ బూచుకుంటాడు. వెట్టుబడి దారుడు, తనకు చెందివున్న ముడిసరుకుల తోనూ, పనిచేసే పరికరాలతోనూ, గుడ్డ నుత్పత్తి చేస్తూన్నాడు. ఎందు చేతనంటే, నేతపనివాడు కూడా ఒక పనిచేసే పరికర మాత్రమే! ఈ సందర్భంలో మగ్గం ఎంతో, నేతగాడూ అంతే! తనూరైన సరుకులోగాని, దానిని అమ్మగానచ్చే ధనంలో గాని మగ్గమునకెంత హక్కుందో, నేతగానికీ అంతే హక్కున్నది.

ఈ విధంగా, వేతనములంటే కూలి వానిచేత నుత్పత్తి చేయబడిన సరుకుతో ఒక భాగము కానేకాదు. అదివరకే కూడవెట్టియున్న సరుకులలో ఒక భాగాన్ని పనివానికిచ్చి, ఒక నిర్దిష్టమైన శ్రమశక్తిని కొంటూన్నాడు. ఈ శ్రమశక్తి చేతనే విరిగి సరుకుల నుత్పత్తి చేయించడానికే వెట్టుబడి దారుడు దానిని

కొంటూన్నాడు.

‘శ్రమశక్తి’ కూడా సరుకేనని స్పష్టమైందా!
దానిని కలిగియున్న పనివాడు దాన్ని పెట్టుబడి దారు
నికి విక్రయిస్తాడు. ఎందుకు? తాను జీవించి యుండ
గలగడానికే పనివాడు తన శ్రమ శక్తిని విక్రయి
స్తూన్నాడు.

శ్రమశక్తి యొక్క కార్యమే ‘పని’; లేక పని
వాని యొక్క జీవితక్రియయే ‘పని.’ పనివాడు, తన
జీవితావసరములైన వస్తువులను పొందగలగడానికే,
దీనిని మరొకనికి విక్రయిస్తూన్నాడు. అతని జీవితక్రి
యయే, అతనికి యీ విధంగా జీవనోపాధిని సంపా
దించుకునే సాధనం అవుతుంది. తాను బ్రతికియుండ
గలగడానికే అతడు ‘పని’ చేస్తూన్నాడు. పనివాని
జీవితములో ‘పని’ ఒక భాగం కానేకాదు; అతడి జీవి
తంలో కంతకీ అతడు చేసే ‘త్యాగమే’-‘పని’ అంటే!
పనివానికి, శ్రమశక్తి కీగల సంబంధం ఏమిటి? తాను
వేలావేసి, విక్రయించిన సరుకుకూ తనకూగల సం
బంధమే, పైరెండింటికీ వుంది. అంచేతనే, తనుచేసే

పనికి పర్యవసానంగా జరిగే ఉత్పత్తిలో, పనివానికి భాగం లేదు. అతడే పనికి అదర్భా 'ఉత్పత్తి' కాదు; కేవలం 'వేతనములు' [కూలి] మాత్రమే! ఒకపని వాడు సిల్కులు నేస్తూన్నాడు; మరొకడు గన్నుల్లోంచి బంగారము త్రవ్వి, తీస్తూన్నాడు; యింకొకడు ఆకాశాన్నంటే మేడలు కడుతూన్నాడు. కాని, వీళ్ళందరికీ ఆ సిల్కులుగాని, బంగారముగాని, దివ్య భవనాలుగాని 'అదని మ్రాని పండ్లే' ! పనివాడు యివన్నీ ఉత్పత్తిచేస్తూన్నాడు, అతనికి లభించేది కేవలం 'కూలి' లేక 'వేతనము' మాత్రమే! అతని విషయములో ఈ సిల్కులూ, బంగారమూ, మేడలూ, - యివన్నీ కలలోకి వలెనే కరిగి, అదృశ్యమై పోయి, పనివానికి జీవితావసరములైన నానెడు పంచ గుడ్డా, పది రాగి డబ్బులూ, చీకటి గుడిసె, - వీటి క్రింద మారిపోతూన్నాయి. రోజుకు పూడైండు గంటల కాలం శ్రమ చేస్తూంటే, - అసగా వడ కుసూ, కంపోజు చేస్తూ, నేస్తూ, తచ్చిస్తూ, దోలుస్తూ, ఎత్తిపోస్తూ, రాళ్ళు బద్దలు కొడుతూ, సున్నపు తొట్టెలు మోస్తూ,

కడుతూ, యింకా యెన్నో పనులు కష్టపడి చేస్తూ వుంటే, - పనివాడు, తన జీవితములో యీ పనులు కూడా ఒక భాగమే యని కాని, వాటి ద్వారానే తన జీవితము విశదీకృత మవుతుందని గాని తలుస్తూన్నాడా? లేదు. ఎంతమాత్రమూ లేదు. ఆ యా పనులు ఏ నిమిషంలో ముగిసిపోతూన్నాయో, ఆ నిమిషాన్నుంచే పనివాని యదార్థ జీవితము ప్రారంభిస్తుంది. కాఫీహోటలులో పరిచితులతోటి బాతాఖానీలూ, యింటిదగ్గర భోజనాదులూ, నిద్రపోవడము, - యివే ఆతడి యదార్థ జీవితానికి సంబంధించిన పనులు. పని చేయవలసిన పండ్రోడు గంటల్లోనూ, ఆతడు నేత నేసినా, త్రవ్వినా, వడికినా, మోసినా, యేపని చేసినా సరే, తన యదార్థ జీవితాన్ని గడపడాని కవసరములైన వస్తువులన్నీ సంపాదించుటకు కావలసిన ధనాన్ని సంపాదించడానికి మాత్రమే అయి వుంటూన్నాయి. కూలి- పని వాడు యీ పనులు చేసి ధనమును ఆర్జించి, తాను జీవించి యుండడానికి అవకాశం కలిగించు కుంటున్నాడు. పట్టు పురుగు గూటిని ఎందుకు

అల్లుతూండీ? తా నెప్పటికీ గొంగళి పురుగుగా నుండ
డానికేనా? అట్లే అయితే కూలికి పని చేసేవానికి,
గొంగళి పురుగుకూ తేడా వుండదు!

‘శ్రమ-శక్తి’ ఎల్లకాలం వర్తకపు సరుకుగా
వుండడం లేదు. ‘పని’ ఎల్లపుడూ ‘కూలి-పని’ గానూ
వుండలేదు; స్వతంత్రమైన పనిగా కూడ వుంటూంది.
బానిసల విషయము తీసుకుందాము. యజమానికి,
బానిస, తన శ్రమశక్తిని విక్రయిస్తూన్నాడా? లేదు.
ఎప్పుడు తన శ్రమ-శక్తిని యజమానికి విక్రయించు
తూందా? లేదు. బానిస ఒక్క సారి తన శ్రమశక్తి
తోబాటు తానే యజమానికి అమ్ముడు బోతున్నా
డు. ఒక యజమాని దగ్గరనుంచి మరొక యజమాని
దగ్గరకు, అన్ని యితర వస్తువుల వలెనే బానిసకూడా
మారుతూండవచ్చును. అంతేగాని, బానిస తన శ్రమ
శక్తిని తాను అమ్ముకొన జాలడు. ఇంక జమీందారీ
యుగంలో దాసుని తీసుకుందాము. దాసుడు, తన
శ్రమశక్తిలో ఒక భాగాన్ని మాత్రమే విక్రయించు*

* ‘విక్రయించు’ అనేది యిక్కడ సరియైన పదము కాదు.

తూన్నాడు. భూ భూమందు నుంచి దాసునికి జీత భత్యము లేమీ ముట్టవు; పై పెచ్చు దాసుడే భూస్వామికి కట్టం కానుకా యివ్వాలి. దాసుడు భూమికి సంబంధించిన వాడు [చెట్టుచేమల వలె]; భూమి భూస్వామిది; భూమిలోని ఫలాన్నంతనీ దాసుడు భూస్వామికి అందచేయాలి.

స్వతంత్రుడైన పనివాడు, తన శరీరాన్నే కొంచెం కొంచెముగా యజమానికి విక్రయిస్తూ వ్వాడు. గోజుకు ఎనిమిదీ, పదీ, పంన్నెడూ, పదహారూ గంటల కాలానికి తన శరీరాన్ని అమ్ముతూన్నాడు. ఎవడెక్కువ డబ్బిస్తే, వానికి తన శ్రమ-శక్తిని వేలము వేసి విక్రయిస్తూన్నాడు. వెట్టుబడి, - అంటే ముడి సరుకులు, యంత్రాదిసాధనాలూ, జీవితావసరవస్తు

అచ్చ మయిన దానత్వ విధానములో భూభూమందుకూ, దాసునికీ మధ్య కొనకట, అమ్మకం, అనేవే లేవు. కొంత పని రూపము లోనూ, కొంత వస్తురూపంలోనూ, దాసుడు భూమందుకు కానుక ఇస్తాడు. అందువల్ల మార్క్కున యీ సందర్భంలో 'విక్రయించు' అనే పదాన్ని 'పరాధీన మొనర్చు' అనే అర్థంలోనే ఉపయోగించేడు.

వులూ యెవరిదగ్గర వున్నామో, ఆ వెట్టుబడి దారు
 డే పనివానిని కొంటూన్నాడు. ఇప్పుడు పనిచాడు
 ఏదో ఒక భూమి-డాసికి గాని, ఏ ఒక యజమానికి
 గాని బేరిచ్చాడను. ఆతనిని కొన్నానికి, ఆతని జీని
 తములో ఏ యెనిమిది-పది గ-టాలో పని చేయవలసి
 వుంటుంది. తనను ఖరీదు చేసిన వెట్టుబడిదారుని తన
 కిష్ట మైనప్పు డల్లా నడలివెట్ట వచ్చును; వెట్టుబడిదా
 రుడు కూడా తన కవసరం లేనప్పుడల్లా పని వానిని
 తొలగించుకో వచ్చును. పనివాని వల్ల తనకు, తగి
 నంత ప్రయోజనం కలగడం లేదని తోస్తే, యజమా
 ని వెంటనే వానిని తొలగిస్తాడు. ఇక్కడ ఒక చిన్న
 కిటుకు వుంది. పని వాడు, కేవలం తన శ్రమ - శక్తిని
 విక్రయించడం వల్లనే బ్రతుక గలడు; ఆతనికి మరే
 విధంగానూ రాబడి వుండదు. అందువల్ల వాతడు మో
 త్తం వెట్టుబడిదార్ల నందర్నీ, - అంటే తనను కొనగల
 వారి నందర్నీ వదిలి పోలేడు. పనివాడు బ్రతుకు
 మీద ఆశ వదలు కుంటేనే గాని యీ పని సాధ్య ప
 డదు. ఆతడు ఏ ఒక్క వెట్టుబడి దారునూ, ఎల్లప్పు

దూ, చెందివుండక పోయినా, ఆతని జీవిత మంతటి లోనూ, పెట్టుబడిదారీ వర్గాని కంతకీ చెందిన వాడే ను! తనను కొనగలవాని నెప్పుకునే పూచీ కూడా పనినానిదే. అంటే, పెట్టుబడిదారీ వర్గంలో, ఏ ఒక్క ప్రత్యేక వ్యక్తి తనను కొనగలడో, పనివాడే యె చుకుంటాడు. పనివాడు స్వతంత్రు డన్న మాటకీదే ఆర్థము!

పెట్టుబడికీ, కూలి - పనికీ, - గల సాబంధాల్ని యికా వివరంగా తెలుసుకునే టానుకు పూర్వము 'కూలిని' [వేతనాలను] నిర్ణయించడంలో గణనకు [లెక్కకు] నచ్చే సాధారణ సూత్రాల్ని గురించి కుప్తంగా చెపుతాము.

‘శ్రమ - శక్తి’ అనే ఒక సదుకు యొక్క ఖరీదే ‘వేతనము’! ఈ విషయము నిదివరకే మనము తేల్చుకున్నాము. అందుచేత, అన్ని యితర సదుకుల యొక్క ఖరీదులూ యే సూత్రాల వలన నిర్ణయించ బడుతున్నాయో, ఆ సూత్రాల్లే యీ ‘వేతనముల’ ను కూడ నిర్ణయించు తున్నాయని స్పష్ట మవుతుంది.

ఆ కారణము వల్ల మనము ముందుగా స్వదేశము
ఒక సమయమునకు 'ఖరీదు' (price) యేలాగు నిర్ణయించబడు తుందా? అనేది తెలుసుకుందాము.

కూలి-పని: పెట్టుబడి.

మూడో ప్రకరణం.

ఏదైనా ఒక వర్తకపు 'సరుకు' యొక్క ఖరీదును నిర్ణయించడం యెట్లు?

విక్రయించే వాళ్ళకూ- కొనేవాళ్ళకూ మధ్య పోటీల వల్ల; స్పెక్జీ-డిమాండుకూ మధ్యగల సంబంధం వల్ల; సరుకుల్ని యివ్వజూపు వారికీ, కొనదలచు వారికీ మధ్యగా వుండే పోటీలవల్ల; యీ పోటీయే ప్రతిసరుకు యొక్క ఖరీదును నిర్ణయిస్తూంది; ఇది మూడు విధాలు.

ఒకేరకపువస్తువుల్ని అనేకమంది 'విక్రేతలు' అమ్మజూపుతారు. అదే రకపు వస్తువును యితరుల కంటే చౌకగా యెవరు యివ్వగలుగుచుకో, ఆ విక్రేతయే యితర విక్రేతలను మార్కెట్-టులోనుంచి తరిమి

వేసి, తన సరుకులకే యెక్కువ మంది గ్రాహకులను [కొనేవారిని] ఆకర్షించ గలుగుతాడు. ఈ రీతిగానే విక్రేతలందరూ తమ వైపునకే మార్కెటు సంతా ఆకర్షించ డానికై, అంటే తామే యెక్కువగా అమ్ముటకై పోరాడుతారు. తాను అమ్ముడానికి, సాఫ్య మైనంత యెక్కువ సరుకు తానే అమ్ముడానికి, వీలైతే తానొక్కడే యితర విక్రేత లందరినీ తరిమివేసి అమ్ముకొన డానికి, - ప్రతీ విక్రేతా ప్రయత్నిస్తాడు. అందుకే ప్రతీవాడూ యితరు లందరికన్నా చౌకగా విక్రయించాలని చూస్తాడు. ఈ రీతిగా విక్రేత లందరి మధ్యా పోటీలు బయలుదేరి, వాళ్ళ సరుకుల ఖరీదుల్ని తగ్గించడానికి సనిచేస్తూంటాయి.

కాని, గ్రాహకులలో కూడా పోటీ వుంటుంది. దీనివలన అమ్మకానికి వచ్చిన సరుకుల ఖరీదులు హెచ్చడానికి కారణం అవుతుంది.

ఇంక మూడవది: చిట్ట చివరగా గ్రాహకులకూ, విక్రేతలకూ మధ్య పోటీ వుంటుంది. గ్రాహకు లందరూ వీలైనంత చౌకగా కొనాలని యత్ని

స్తారు; విక్రేతలంతా వీలైనంత ప్రయత్నముగా అమ్మాని చూస్తారు. గ్రాహకులు, విక్రేతలు, - వీళ్ళచుట్టూ గానున్న యీ పోటీలు దేనిమీద ఆధారపడి వుంటాయి? గ్రాహకుల షటాలంలో వున్న పోటీ, విక్రేతల షటాలం లోని పోటీ, - యేది బలవత్తరంగా వుంటుందో దానిని బట్టియే యీ ధరల నిర్ణయం జరుగుతుంది. పరిశ్రమలువచ్చి, యీ రైతు మహా సైన్యాల్ని రంగంలోకి యీడ్చుకు వచ్చేయి; ఈ రైతు సైన్యాల్లోనూ మళ్ళీ ఆ తరంగికంగా పోటీలున్నాయి. అందులో ఏ సైన్యంలో పోటీలు తక్కువగా వుంటే, ఆ సైన్యం ఎదుటి సైన్యాన్ని ఓడించి, విజయాన్ని పొందుతుంది.

ఇది విస్పష్టంగా తెలిసుకోడానికి ఒక ఉదాహరణను తీసుకుందాము: మా రైతులలో విక్రేతలందరి వద్దనూ నూరు బేళ్ళ పత్తి ఉన్నదనుకుందాము. అదే సమయములో వెయ్యి బేళ్ళ పత్తిని కొనడానికి గ్రాహకులున్నారు. అంటే 'సప్లై' కంటేనూ 'డిమాండు' పదిరెట్లు ఎక్కువగావుంది. గ్రాహకులలో

యీ సారి పోటీ చాల తీవ్రంగా వూటుంది. ప్రతిగా
హాకుమా, ఆ వండ బేళ్ళలోనుంచి తనమటుకు ఒక్క
బేలు ప్రతి అయినా కొనాలని ప్రయత్నిస్తాడు. ఈ
ఉదాహరణ ఏదో ఉబుసు పోక యిచ్చింది కాదు.
వర్తక వ్యాపారాల్లో ఎన్నో సమయాలలో ప్రతి
కిర్రు రావడం మనము చూస్తూనేవున్నాము! అటు
వంటప్పుడు కొంత మంది వెట్టుబడిదారులు కలిసి,
మార్కెటులోని మారుబేళ్ళు మాత్రమే గాక ప్ర
పంచ మంతలోనూ వున్న ప్రతివంతమా కొనడానికి
ప్రయత్నాలు సోస్తారు. ఇప్పుడు చెప్పుకుంటూన్న
సందర్భంలో ఒక గ్రాహకుడు మిగిలిన వాళ్ళ కంటే
హెచ్చు ధరను పెట్టి ఆ ప్రతి బేళ్ళ నన్నిటిని కొను
టకు యత్నిస్తాడనుకుందాము. గ్రాహకుల్లో పోటీ
లు తీవ్రంగా వూడడం చూసి, విక్రేతలు తమ సరుకు
విషదలము తీసుకుందనే ధీమాతో, తమలో తాము
పోటీలు పడి ప్రతి ధరలను తగ్గించే ఆభిప్రాయాన్ని
వదిలి వెడతారు. ఒకవైపున గ్రాహకు లాతా ప్రతి
కెక్కువ ధరలను పెట్టుటవల్ల, విక్రేతలలో పోటీలు

తగ్గి, వాళ్ళందరూ ఒకే కట్టుబాటుతో ప్రశాంతంగా కూర్చుంటారు. గ్రాహకుల పటాలాని కెదురుగా విక్రేతల పటాలం ఏకీభావంతో నిల్చుని, వేదాంతుల్లాగ నిశ్చలంగా వుంటారు. గ్రాహకుల్లో యెంత తొందర పడేవాడూ కూడా ఒకపరిమితికి మించిన ధరను పెట్టడు గాని లేకపోతే యీలాంటి నమయంలో విక్రేతల ఆశకు మేర వుండకనే పోను.

అయితే, యిప్పుడు తేలిందేమిటి? ఒక సరుకు సపై కంటే డిమాండు ఎక్కువగా వుంది; అందువలన విక్రేతల్లో పోటీ చాలా తక్కువగా వుంటుంది; లేదా అసలేవుండదు. గ్రాహకులలో పోటీ తీవ్రంగా పెరిగి పోతూంటుంది. ఫలితంగా ఆ సరకు యొక్క ఖరీదల్లో కొద్దోగొప్పో పెరుగుదల కనిపిస్తుంది.

ఇదేగాక, దీనికి వ్యతిరేకమైన ఫలితాలు గల సంఘటనలను కూడా తరచుగా మనము చూస్తూనే వుంటాము. డిమాండు కంటే ఎన్నోరెట్లు యెక్కువగా సపై వుంటుంది. విక్రేతలలో సర్వ నాశన కరమైన పోటీ చెలరేగి వుంటుంది. గ్రాహకులు చాలా

తక్కువ. నమ్మజాల నంత తక్కువ ధరలో సరుకుల
ను బహుకష్టం మీద విడుదల చేసుకోగలుగుతారు,
విక్రేతలు.

కాని, ఒక్క ప్రశ్న. ఖరీదు హెచ్చడము
అంటే యేమిటి? తగ్గడం అంటే యేమిటి? హెచ్చు
ధర అంటేనూ, తక్కువ ధర అంటేనూ ఏమిటి? ఒక
యిసుక కేణువును సూక్ష్మదర్శినిలో నుంచి చూస్తే
పెద్దదిగా కనిపిస్తోంది; పెద్ద యెత్తైన గోపురాన్ని
పర్వతాంతో పోల్చి చూస్తే చిన్నదిగా కనిపిస్తోంది.
అంటే యివన్నీ అన్యోన్యశ్రేయములన్న మాట!
సరే, డిమాండునూ బట్టి అన్ని వస్తువుల ఖరీదలూ
నిర్ణయించబడుతూ వున్నాయి; యీ సరే - డిమాం
డులు వేటినల్ల నిర్ణయించ బడుతూన్నాయి?

ఇదిగో! ఈ పెద్దమనిషిని అడుగుదము. ఒక
క్షణమైతే సందేహించకుండా, అపర చాణక్యుడులా
మన మహావిషమప్రశ్నను తన అంచనాలతో ఒకీలుస
విడగొడతాడు: "నేను విక్రయించే వస్తువుల నుత్పత్తి
చేయడానికి నూరు పౌనులు ఖర్చు అవుతుంది. ఆ

వస్తువులను ఒక యేడాదిలోగా 110 పానులకు విక్రయించ గలిగితే, అది గౌరవప్రదమైన, సబబైన, చక్కని లాభసాటి బేరం అవుతుంది. కాని, యీ వస్తువుకే 120, లేక 130 పానులు లభించితే, మాంచి లాభం వచ్చినదన్న మాట! అవే 200 పానులకు అమ్మితే అది అసాధారణమూ, అసమంజసమూ, అయిన లాభ మన్నమాట!” అయితే యీ పెట్టుబడి దారుడు తన లాభాల్ని యే ప్రమాణాన్ని బట్టి లెక్క పెట్టు కుంటూన్నాడు? తన సరుకుల నుత్పత్తి చేయడానికి యే మొత్తాన్ని బట్టి! ఈ విధంగా ఉత్పత్తి చేసిన సరుకును మార్చగా ఆతనికి మరొక రకపు వస్తువులు వచ్చినా యనుకుందాము. తానిచ్చిన సరుకుల నుత్పత్తి చేయడాని కైన మొత్తం కంటే, మారకంగా తన కువచ్చిన సరుకుల ఉత్పత్తికైన మొత్తం తక్కువైతే ఆ పెద్దమనిషికి నష్టం కలిగిందన్న మాట! ఆలాగాక, తన సరుకుకు మారుగావచ్చిన వస్తువుల ఖరీదు [వాటి ఉత్పత్తి కగు ఖర్చునుబట్టి] హెచ్చు అయితే ఆతనికి లాభం వచ్చినదన్న మాట! ఆతడు తన లాభ నష్టాల్ని

లెక్కించు కోవడం దేనిని ప్రమాణంగా తీసుకుంటూన్నాడు? తన సరుకులకైన ఉత్పత్తి ఖర్చుకంటే తనకు మారకం వచ్చిన సరుకులకగు ఉత్పత్తి ఖర్చు యొక్క న్యూనతాధిక్యతల్ని బట్టి అతనికి నష్టమూ, లాభమూ, కలుగుతూన్నా యని ప్రతి పెట్టుబడిదారుడూ లెక్కించు కుంటూన్నాడు.

‘సపై - డిమాండు’ - ఈ రెండింటి యొక్క సంబంధము లోని మార్పు, సరుకుల ధరలలోని హెచ్చు తగ్గులకు కారణము అవుతూందని తెలుసుకున్నాము; ఒకప్పుడు ధరలు తగ్గివుండడం, మరొకప్పుడు ధరలు హెచ్చడం; యివి మనం నిత్యమూ చూస్తూనే వున్నాము. సపై తగ్గడం మూలమున గాని, డిమాండు మితిమీరి హెచ్చటవల్ల గాని, ఏదైన ఒక సరుకు ధర బాగా హెచ్చినట్లైతే, మిగిలిన సరుకుల ధరలు దీనికి తగినట్లుగా తగ్గినవనే యర్థము. ఎందుచేత? ఒకసరుకు యొక్క ఖరీదు, [ధనరూపములో] దేన్ని తెలియ పరుస్తూంది? ఆ నిర్దిష్ట వస్తువుకు బదులుగా యితరవస్తువు లెన్నెన్ని, యెంతెంత వస్తూన్నాయో?

అనే 'సంబంధ సామ్యము' లేక 'నిష్పత్తి' (ratio) నే
 యీ 'ఖరీదు' అనేది తెలుపుచూంటుంది. ఒక్కడేదా
 హారణను తీసుకుందాము. ఒకగజం సిల్కుగుడ్డ ఖరీ
 దు రెండు నుంచి మూడు పిల్లింగులకు హెచ్చినది.
 అంటే వెండిధర తగ్గినదన్న మాటేకదా! [రెండుపి
 ల్లింగులు యిస్తే వచ్చిన గజంగుడ్డా మూడు పిల్లింగు
 లు అయిందంటే పిల్లింగుధర $\frac{2}{3}$ వతున తగ్గినదన్న
 మాట] దానిని బట్టి 'పిల్లింగు' యొక్క ధరకూడా
 తగ్గింది. ఆలాంటప్పుడు యితరనస్తువుల ధరలలో మా
 య్పు లేకపోయినా, తగ్గినట్లుగానే భావించవలసి వ
 స్తుంది! ఒకగజం సిల్కుకు మారుగా యిదివరలో
 యిచ్చే పరిమాణం కంటే హెచ్చుగా యిస్తేనే కాని
 ఆ గజంసిల్కూ యివ్వరు. ఇప్పుడు చెప్పండి. ఒక
 సరుకు యొక్క ఖరీదు హెచ్చినదీ అంటే దాని ఫలి
 తాలు ఏమిటి? ఆ సరుకు నుత్పత్తి చేసే పరిశ్రమలో
 నికి పెట్టుబడిధనం యెక్కువగా వచ్చిపడుతుంది. ఆ
 పరిశ్రమలో కూడ ధరలు తగ్గి, మామూలులోనికి
 దిగిపోయి, దానిలో కూడ లాభాలు సర్వసాధారణ

పరిమాణంలోకి దిగేవరకూ గాని, లేదా ఉత్పత్తి మరి
హెచ్చిపోయి, ఉత్పత్తి చేయడానికగు ఖర్చు కంటే
ఆ వస్తువుల ధర తగ్గిపోయే దాకా గాని, పెట్టుబడి
యీ పరిశ్రమలోకి వస్తూనే వుంటుంది.

తద్వ్యతిరేకంగా, ఒక వస్తువు యొక్క ఖరీదు
కంటే దాని నుత్పత్తి చేయడానికగు ఖర్చు హెచ్చి
నట్లైతే ఏమి జరుగుతుంది? ఆ పరిశ్రమలో పెట్టుబడిని
తగ్గించుకుని, యితర పరిశ్రమలలో వినియోగించు
చు కుంటారు. అంటే సదరు పరిశ్రమ క్షీణించుతుంది.
అది ప్రయోజన రహిత మైనదై నాశనం కావలసిన
దైతే క్రమంగా నశించిపోనే పోతుంది. కొంతవరకూ
ప్రయోజన సహితమైనదైతే, పెట్టుబడి తగ్గడంవల్ల
ఉత్పత్తి తగ్గుతూవచ్చి, డిమాండుతో సరితూగే వర
కూ దిగుతుంది. ఈ సదుకుల ఉత్పత్తి తగ్గడం వల్ల
ధరలు మళ్ళీ పెరిగి, ఆ సదుకుల నుత్పత్తి చేయడాని
కగు ఖర్చుతో సరితూగుతుంది. లేదా యింకొకలా
చెప్పాలంటే, డిమాండు కంటే సన్నై తగ్గిపోయి, ఆ
సదుకుల నుత్పత్తిచేసే ఖర్చుకన్న హెచ్చు వరకూ

ఆ వస్తువు ఖరీదు పెరుగుతుంది. ఎట్లంటే, ప్రతిసరుకు యొక్కా తా త్కాలికపు ఖరీదు, ఎప్పుడు చూసినా, దాని నుత్పత్తి చేయడానికగు ఖర్చుకంటె యెక్కువ గానో, తక్కువగానో ఉండిపోతుంది.

పెట్టుబడి, యేవిధంగా నిరంతరము ఒక పరిశ్రమలోనుంచి యింకో పరిశ్రమ లోనికి పలా లిరుగుచూడటందో, తెలుసుకున్నాము. ఏదైన ఒకసరుకు ధర పెచ్చితే 'పెట్టుబడి' సదరు పరిశ్రమలోకి ప్రవాహంగా వచ్చి పడుతుంది; లేక ధరలు తగ్గితే ఆ పరిశ్రమలో వుండే పెట్టుబడే బయటకు వెళ్ళి పోతుంది.

రెండో వైపునుంచి పరిశీలిస్తే, ఒక్క సమైక్యమాత్రమే గాక డిమాండు కూడా సరుకు నుత్పత్తి చేయడానికగు ఖర్చుల చేత నిర్ణయించబడు తూందని నిరూపించ గలము.* కాని, యివన్నీ ఆలోచించుటకు

* 'సరుకుల నుత్పత్తి చేయడానికగు ఖర్చు' అంటే చివరకు 'వేతనముల'ని యర్థము. మొత్తం 'వేతనముల' వల్లనే ప్రజల కొనుగోలు శక్తి నిర్ణయించ బడుతూంది. ప్రజల కొనుగోలు శక్తి

యిక్కడ తావుచేసు సమయంకూడా కాదు.

స్వప్న - డిమాండులలోని హెచ్చుతక్కువచే ప్రతీసరుకుయొక్క ఖరీదునూ, దాని 'ఉత్పత్తి ఖర్చు' కు సమీపంలోకి తీసుకువస్తూన్నాయని, మనం యిప్పుడు నిరూపించియున్నాము. ప్రతీసరుకుయొక్క యధార్థమైన ఖరీదు [బజారుధర] దాని 'ఉత్పత్తి ఖర్చు' కంటే ఎప్పుడూ కూడా కొంచెం హెచ్చుగానో, తక్కువగానో వుంటుంటుంది; కాని, యీ హెచ్చుతక్కులు ఒకదాని కొకటి సరితూగుతూనే వుంటాయి; ఒకనిదిష్ట కాలంలో ఆ పరిశ్రమ యొక్క పోటుపాటు మొత్తంచేసి, లెక్కించి చూస్తే, ఆ వస్తువులు వాటి వాటి ఉత్పత్తి ఖర్చును బట్టియే ఒకదాని కొకటి మార్పుకొనబడు తూంటాయని స్పష్టపడుతుంది. ఈవిధంగా వస్తువుల ఖరీదులు, వాటి నుత్పత్తి చేయుట కగు

యే 'డిమాండు'ను నిర్ణయిస్తుంది. ప్రజల కొనుగోలు శక్తి (వేతనములు) హెచ్చితే డిమాండు హెచ్చుతుంది. వేతనములు హెచ్చుట యంటే 'సరుకుల నుత్పత్తి చేయడానికి కగు ఖర్చు' హెచ్చుటయే. అనువాదకుడు.

ఖర్చునుబట్టియే నిర్ణయించబడు తూన్నాయి.

ఒక వస్తువు యొక్క 'ఖరీదు' దాని ఉత్పత్తి ఖర్చునుబట్టి నిర్ణీత మవుతూందని నవ్వుడు, దీన్ని బూర్జువా అర్థశాస్త్రజ్ఞులు చెప్పే అర్థంలో తీసుకో కూడదు. సరుకుల దామాషా ఖరీదులు వాటి ఉత్పత్తి ఖర్చుకు సరిపోతూం టాయని అర్థశాస్త్రజ్ఞులు చెపుతారు; ఇది ముఖ్య సూత్రమని కూడా వారి ఉద్దేశ్యం. ఖరీదుల్లో హెచ్చు-తక్కువ చేతనూ, తక్కువ-హెచ్చు చేతనూ, సరివెట్ట బడుతూండే యీ అరాజక పరిస్థితుల్ని వారొక దైవిక సంఘటనగా కూడ చెబుతూ న్నారు! కాని యీ అరాజక పరిస్థితులలోని మార్పులనే ముఖ్య సూత్రం గానూ, సరుకుల ఖరీదు వాటి ఉత్పత్తి ఖర్చుచేతనే నిర్ణయించ బడుతూ వుండడమే దైవికమనీ మనం చెప్పుకోవచ్చును. ఈ రీతిగా కూడా కొందరు అర్థశాస్త్రజ్ఞులు చెపుతూనే వున్నారు. సరిగా పరిశీలించి చూస్తే, ఖరీదులలోని యీ హెచ్చు తగ్గులే భయంకరమైన వినాశక శక్తులుగా వుంటూ న్నాయి. ఇవి భూకంపాల వంటివి. ఇవి, బూర్జువా

సమాజా స్వంతనూ పురామల్లో కంటా డిపి వేస్తూ
న్నాయి; ఇవే, సరుకుల ఖరీదుల్ని, వాటి ఉత్పత్తి
ఖర్చుతో సరిపడేట్లు చేస్తూన్నాయి. క్రమ రహిత
తనూ, అరాజకమూ అయిన యీ ఆర్థిక విధానం
యొక్క మొత్తం గతిలోనే (totality) మనం కొంత
వరకూ 'కమబద్ధతను' చూడగలము. ఈ పారిశ్రా
మిక అరాజకత్వంలోనే, యీ చక్ర పరివర్తనము
లోనే, 'పోటీ' అనేది హెచ్చు తగ్గుల్ని సరితూగేట
ట్లు చేస్తూంది.

ఒక సరుకు యొక్క ఖరీదు, దానినుత్పత్తి చే
యడానికగు ఖర్చునుబట్టి నిర్ణయించబడు తూందని,
పై విధంగా తెలుసు కున్నాము. ఒక పరిశ్రమను అం
తనూ, మొత్తంగా తీసుకుని చూస్తే నే యిది సరిపడు
తుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు ఒక వస్తువు ఖర, దాని ఉత్ప
త్తికగు ఖర్చుకంటె హెచ్చినా, మరొకప్పుడు తగ్గినా,
మొత్తంమీద వాటి ఫలితం సరిపోతూంటుంది. కాని,
ఒక్క విషయం జ్ఞాపకం వుంచుకోవాలి. ఏ పరిశ్రమ
లోనైనా తయారు చేయబడిన ఒక వస్తువుకు యీ

సూత్రం వర్తించక పోయినా, ఆ పరిశ్రమ సంతకా ఒక్కటిగా తీసుకుని చూస్తే సరిపడుతుంది. ఆ విధంగానే యీ సూత్రము, యే ఒక్క ఉత్పత్తిదారుని విషయంలోనో సరిపడక పోయినా మొత్తం ఉత్పత్తిదారుల వర్గాన్నంతనూ తీసుకుంటే సరిగా వర్తించుతుంది.

ఉత్పత్తికగు ఖర్చు చేతనే ఒక వస్తువు యొక్క ధర నిర్ణయించబడుతుంది. అంటే, ఆ వస్తువు యొక్క ఉత్పత్తికై యెంత 'శ్రమ-కాలము' అవసరమైనదో దాన్ని బట్టే దాని ధర నిర్ణయించబడు తుందన్నమాట. ఎలాగ? 'ఉత్పత్తికగు ఖర్చు' అంటే యేమిటి? ముడి పదార్థాలు, పరికరముల తరుగు విరుగులు; ఇవే పారిశ్రామిక సాధనాలు: వీటి ఉత్పత్తికి కొన్నిరోజుల మానవశ్రమ అవసరం అయింది కదా-, అంటే కొన్ని గంటల శ్రమకాలం అన్నమాటే. అదిగాక యీ వస్తువు యొక్క నిర్మాణానికే ప్రత్యక్షంగా అవసరమైన 'శ్రమ' కొంత. వీటిని మనం లెక్కించాలి. అంటే ప్రతి వస్తువునూ విమర్శించి చూస్తే, అది కొన్ని

గంటల 'శ్రమ-కాలము' ను స్వస్తికర్తామి
పని లేలుకూంది!*

* ఉదాహరణగా ఒకటి చూద్దాం. గోనె సంఘం బేలు ఒకటి వుంది. అర్ధశాస్త్రంలో అది కొన్ని గంటల శ్రమకాలంగా లెక్కించుతాము. ఆ బేలును తయారుచేయడానికి కొంత జనపనార, మొదలైన ముడిపదార్థాలు కావాలి. ప్రకృతిపై మానవుడు కొన్ని గంటలు పనిచేయడంవల్లనే యివి తయారవుతున్నాయి. యంత్రాది సాధనాలు, వీటి తరుగు విరుగులు, - యివి కూడా మానవశ్రమఫలితాలే. గాన దీనిని కూడా 'శ్రమ-కాలం' లోనికి మార్చవచ్చును. ఈ ముడిపదార్థాలు, యంత్రాది సాధనాలు, - యివి రెండూ కూడా 'వెట్టుబడి' క్రిందికి వస్తాయి. ఇవే గాక యీ సంఘంను తయారుచేయడానికి ప్రత్యక్షంగా కూడ కొంత మానవశ్రమ అవసరం. ఇదే 'కూలి-పని.' ఇప్పుడు చూడండి. ఒక సంఘం బేలు = 'క' గంటల శ్రమ కాలం. ఇట్లే యే వస్తువును శోధించినా కొన్ని గంటల మానవశ్రమ ఆందులో యిమిడివుందని తేల్చుకోగలము. అనువాదకుడు.

కూలి-పని: పెట్టుబడి.

నాలుగో ప్రకరణం.

వేతనాలు దేనిని బట్టి నిర్ణీతము తాతున్నాయి?

సర్వ సాధారణంగా అన్ని వర్తకపు సరుకుల ఖరీదులీని యే సూత్రములు క్రమబద్ధంగా వుంచుతున్నాయో, అవే 'శ్రమ- శక్తి' యొక్క ఖరీదును [వేతనములను] కూడా ఒక నిర్దిష్టమార్గంలో వుంచుతున్నాయి. దాని యొక్క స్వప్రకారము - డిమాండులను బట్టి, వేతనములు ఒకప్పుడు హెచ్చుతూ, మరొకప్పుడు తగ్గుతూ వుంటాయి. శ్రమశక్తిని విక్రయించు పనివాళ్ళూ, దానిని కొను పెట్టుబడి దారులు, - వీళ్ళిద్దరి మధ్యను గల నిష్పత్తిని బట్టి యీ హెచ్చు తక్కువలు తటస్థించు తున్నాయి. సాధారణపు సరుకుల ఖరీదుల హెచ్చు తగ్గులతో బాటుగనే యీ వేతనము

లో హెచ్చు తగ్గులు కూడా వుంటూంటాయి. కాని శ్రమశక్తి యొక్క ఖరీదు, దాని హద్దులలోనే మాగుతూ, [కనిష్ట గరిష్ట ప్రమాణములలో] దాని నుత్పత్తి చేయుట కగు ఖర్చునుబట్టే నిర్ణయించ బడు తూంటుంది. 'శ్రమశక్తి' అనే యీ సరుకు నుత్పత్తి చేయుట కవసరమైన 'శ్రమకాలము' ను బట్టియే దాని ఖరీదు నిర్ణయించ బడుతుందని తెలుసుకున్నాము.

అయితే, 'శ్రమశక్తి' నుత్పత్తి చేయడానికయే ఖర్చు యెంత?

పనివాడు, పనిచేయు వాడుగా నుండ గలుగుటకును, పనిలో తరిఫీతునొంది, తగుశిక్షణను బడయుటకునూ అయేఖర్చే, - శ్రమశక్తి నుత్పత్తి చేయడానికయే ఖర్చు.

అందుచేత ఒక నిర్దిష్టమైన పనిలో చేరగలుగుట కవసరమైన తరిఫీతు పొందడానికెంత తక్కువ కాలముపట్టిన, పనివాని 'నుత్పత్తి' చేయుట కంత తక్కువఖర్చు అవుతుంది. అందుచేత అతని 'శ్రమశక్తి'

ఖరీదు [వేతనము] అంత తక్కువగా వుంటుంది. కొన్ని కొన్ని పనులు చేయడానికి తరిఫీదు అవసరం వుండదు. అటువంటి పనులలోగాని, పరిశ్రమలలోగాని పనిచేసే వానికి, ఆతడు జీవించివుండ గలగడానికీ, పనిచేసేస్థితిలో వుండడానికీ అవసరమైన పదార్థాల ఖరీదును మించిన వేతనములు [పనివాని నుత్పత్తి చేయుటకగు ఖర్చు] యివ్వరు. అంటే, సాధారణపు పనియొక్క ఖరీదు, పనివాని జీవితావసర పదార్థాల ఖరీదును బట్టి నిర్ణయించబడుతుంది.

ఏదెలా వున్నా యిక్కడ యింకో విషయాన్ని మనం గుర్తించవలసి వుంటుంది. ఒక వస్తువుయొక్క ఉత్పత్తికయే ఖర్చునుబట్టి దానిఖరీదును నిర్ణయించే పెట్టుబడిదారుడు, ఆ పనిలో ఉపయోగించే యంత్రసాధనముల యొక్క తరుగు విరుగుల్ని లెక్కలోకి తీసుకుంటూ న్నాడు గదా! ఒక యంత్రము యొక్క ఖరీదు 1000 షిల్లింగులైతే, అది పది సంవత్సరాల్లో నిరుపయోగ మైపోయే టట్లయితే, తయారైన సరుకుల ఖరీదుకు, యేడాదికి నూరు షిల్లింగుల

చొప్పున [యంత్రముల తరుగు - విరుగుల కింద] పెట్టుబడి దారుడు చేరుస్తూన్నాడు. అందువల్ల, పది సంవత్సరముల తర్వాత యీ అరిగిపోయిన యంత్రాన్ని తీసివేసి, మళ్లీ యింకో కొత్త యంత్రాన్ని పెట్టుకో గలుగు తున్నాడు. 'పని వాని' విషయంలో కూడా యింతే! 'శ్రమశక్తి' యొక్క ఉత్పత్తికగు ఖర్చులో 'కుటుంబ వ్యాప్తి' కయే ఖర్చుకూడా చేరి వుంటుంది. ఈ పద్ధతివల్లనే 'పనివాళ్ళ' జాతి అభివృద్ధి పొందుతూ, అసమర్థులై పోయిన [వికలాంగులై, ముసలివాళ్లైన, చనిపోయిన] పనివాళ్ళ స్థానంలో కొత్తవాళ్ళను వ్రాచుటకు అవకాశం కలుగుతూంది. "పనివాని" యొక్క "తరుగు విరుగులు" [అంగవైకల్యము, గోగములు, ముసలితనము] యంత్రాల యొక్క తరుగువిరుగులు వలెనే గణించబడుతూన్నాయని యిందువల్ల విస్పష్టమవుతుంది.

ఈ రీతిగా పనివాని యొక్క జీవిత భృతికీ, వాని వంశాభివృద్ధికీ కావలసిన ధనమే, సామాన్యముగా 'శ్రమశక్తి' యొక్క ఉత్పత్తికగు ఖర్చుల మొ

త్తమని తెలుసు కున్నాము. ఈ మొత్తాన్నే 'వేతనము' లని చెప్పుతాము. ఈ విధంగా నిర్ణయించ బడే వేతనాలన్నీ 'కనీసవేతనము' లంటారు. ఇతర వస్తువుల ఖరీదులన్నీ వాటి ఉత్పత్తి కగు ఖర్చుల్నిబట్టి నిర్ణయించబడు తూన్నట్లే, ఈ కనీస వేతనములు కూడ నిర్ణయించబడుతున్నాయి. ఇవి, ఏ ఒక్క పనివాని విషయమో చూస్తే వర్తించక పోవచ్చును గాని, సనివాళ్ళ వర్గాని కంతకూ మొత్తంమీద చూస్తే సరిపడతాయి. లక్షలకొద్దీ పనివాళ్ళు తమజీవితాల్ని నిలుపుకో డానికి, తమ కుటుంబాల్ని పోషించు కోడానికి సరిపడే వేతనాలు కూడా లేక ఘోషిస్తూనే వున్నారు. కాని, ఒక పరిశ్రమను గాని, ఒక దేశాన్ని గాని తీసుకుని చూస్తే, హెచ్చుతగ్గుల రోజుల్లో కూడా, పనివాళ్ళందరి వేతనాల మొక్క సగటు మొత్తం యీ కనీస వేతనానికి సరిపడుతూనే వుంటుంది.

మనం, ఇప్పుడు, వేతనాల్ని నిర్ణయించుతున్న సామూహ్య సూత్రాల్ని తెలుసు కున్నాము. అంతే గాకుండా ఇతర వస్తువుల ఖరీదుల్ని నిర్ణయించే

సూత్రాల్ని కూడా తెలుసుకున్నాము. అందుచేత
మనం మూడు విషయాల్ని సులభంగా తెలుసుకో
గలము.

పంచాయతీ

వేమన గ్రంథాలయం,

తెలహోలు గ్రామపంచాయతీ: పెట్టుబడి.
లు

ఐదో ప్రకరణం.

పెట్టుబడి యొక్క స్వభావమూ, అభివృద్ధి.

పెట్టుబడి అంటే యేమిటి? ముడిపదార్థాలు, యంత్రాది పరికరాలు, జీవితావసరములైన అన్ని రకముల వస్తువులు, మొదలైన వన్నీ కలిసి పెట్టుబడి అవుతాయి. నూతనమైన ముడిపదార్థాలను, పనిముట్లను, జీవితావసర వస్తువులను ఉత్పత్తి చేయడంలో, యీ 'పెట్టుబడి' నుపయోగిస్తారు. పెట్టుబడి యొక్క యీ వివిధాంగములూ కూడా 'పని' నల్లనే తయారు చేయబడుతూన్నాయి. అంటే మానవుని శక్తిను యొక్క మారు చూపములే యివన్నీ [కరడు గట్టి, పదార్థరూపంలోవున్న మానవశ్రమ]; తిరిగి వస్తూన్నట్లైతే ఉపయోగింపబడే 'సంచిత మానవశ్రమ' నే అర్థశాస్త్రజ్ఞులు 'పెట్టుబడి' అంటారు. 'నీగ్రో బానిస' అంటే యేమిటి? నల్లటి రంగుజాతులకు

చెందిన ఒకమనిషి. ఒకవిషయాన్ని స్పష్టంచేస్తే, రెండోది దానంతటదే స్పష్టంగా తెలుస్తుంది.

నీగ్రో అంటే నీగ్రోయే. కేవలమూ కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో వుంటేనే అతడు 'బానిస' అవుతూన్నాడు. 'నూలువడకు యంత్రం' 'వెట్టుబడిదారీ యంత్రం' అవుతోంది. కాని, ఈ ఆర్థికపరిస్థితుల్లోంచి తొలగిస్తే, ఆ యంత్రమే, 'వెట్టుబడి దారీ యంత్రం' గా వుండడం మానేస్తుంది! బంగారపుముద్ద ఒకచోట పడివుంటే అది ధనం కానట్లే, - పంచదార యెంత వున్నా దానిఖరీదును 'పంచదార లోనే' యెల్లాపు చ్చుకోమో, - అట్లే, దాని పరిసర పరిస్థితుల్లోంచి తొలగిస్తే అదే యంత్రం 'వెట్టుబడి దారీయంత్రంగా' వుండడం మానేస్తుంది.

ప్రకృతిలో పనిచేయుటవల్ల మానవుడు, తన ఆవసరములు ఉత్పత్తి చేస్తూన్నాడు. అంతేగాక, మానవులు తమలో ఒక కొకరి కొరకు కూడా పనిచేస్తున్నారు. ఒక నిర్దిష్ట విధానములో చాలామంది కలిసి పనిచేయడం వల్లనూ, తమరు ఉత్పత్తి చేసిన పదార్థా

ల్ని పరస్పరమూ మాక్కుకొనుట వల్లనూ, మానవులు వస్తూత్పత్తిని కొనసాగిస్తూన్నారు. సరిగా ఉత్పత్తి చేయ గలగ దానికై ఒక రొకరితో నిర్దిష్ట సంబంధములనూ, నియమములనూ పెంపొందించు కుంటారు. ఈ సామాజిక, ఆర్థిక నియమాలను హద్దు మీరకుండా వుంటేనే ప్రకృతిమీద మానవుల ప్రభావము చెల్లుతుంది. అంటే వస్తూత్పత్తి చేసుకోగలుగుతారు.

ఉత్పత్తిదారులలోని యీ సంబంధములూ, నియమాలూ,- ఉత్పత్తి సాధనములతో బాటు నిరంతరం మారుతూనే వుంటాయి. నూతనంగా 'తుపాకి' కనిపెట్టబడినప్పుడు సైన్యాలు అంతర్నిర్మాణ వ్యవస్థలంతా కూడా పూర్తిగా మార్పు చెందింది; ఒకే సైన్యములోని వ్యక్తి సైనికుల యొక్క, వివిధ సైన్యాలయొక్క సంబంధములూ, నియమములూ కూడా మార్పుల్ని బొందినాయి.

ఈ విధంగా, వ్యక్తులు ఉత్పత్తిని కొనసాగించుట కవకాశ మిచ్చిన సామాజిక సంబంధాలు,

ఉత్పత్తి పరికరాలు మాండోనూ, అభివృద్ధి జెంద
డంతోనూ మారుతూ, రూపాంతరం బొందుతూ
వచ్చేయి. అంటే, సామాజికోత్పత్తి సంబంధాలు,
ఉత్పత్తి శక్తులతో బాటుగా మారుతూ, రూపాంత
రాలు బొందుతూ వస్తూన్నాయి. ఒక సమాజంలోని
ఉత్పత్తి సంబంధాల మొత్తాన్నే 'సామాజిక సంబం
ధము' అని ఆర్థశాస్త్రజ్ఞులు వ్యవహరిస్తూన్నారు
ప్రతి సమాజమూ, అందులోనూ చారిత్రకంగా ఒక
ప్రత్యేక దశలోవున్న సమాజం, యీ సంబంధాలనే
వ్యక్తీకరిస్తూంది. పురాతన సమాజము, జమీందారీ
సమాజము, బూర్జువా సమాజము, - యివన్నీ కూడా
మానవజాతి యొక్క చరిత్రలో ఒక్కొక్క పరిణామ
దశను తెలియ జేస్తూన్నాయి.

'వెట్టుబడి' అనేది కూడా సామాజికోత్పత్తి
సంబంధములలో నొకటి. బూర్జువా సమాజంలోని
ఉత్పత్తి సంబంధాన్నే 'వెట్టుబడి' అంటున్నాము. జీవి
తావసర వస్తువులు, యంత్రాది పరికరాలు, ముడిప
దార్ధాలు, - వీటి నన్నిటినీ కలిపి 'వెట్టుబడి' అంటూ

న్నారని యిదివరకే తెలుసుకున్నాము. నిర్దిష్టములైన కొన్ని సామాజిక సంబంధముల లోపల, కొన్ని సామాజిక నియమాలకు లోబడే యీ 'పెట్టుబడి' అనేది జన్మించి, అభివృద్ధిలోకి వచ్చింది; వాటికి లోబడివుండే, యిది తిరిగి నూతన వస్తునిర్మాణం చేస్తూవుంది. అంతేగాక, నూతన వస్తుత్పత్తి కుపయోగించబడు తూన్న యీ వస్తువుల్ని ప్రస్తుత బూద్ధివాసమాజ స్వభావమే 'పెట్టుబడి' గా చేసివేసింది.

జీవితావసర వస్తువులు, యంత్రాది పరికరములు, ముడి పదార్థములు, మొదలైన భౌతిక పదార్థములు గాని, వాటికి సమానమగు 'మారకపు విలువలు' గాని 'పెట్టుబడి' అని తెలుసుకోవాలి. ఏ ఏ వస్తువులు కలిస్తే పెట్టుబడి అవుతుందో, ఆ వస్తువులన్నీ కూడా వర్తకపు సరుకులే. అందుచేత, పెట్టుబడి అంటే కేవలం కొన్ని భౌతిక పదార్థాల సమదాయం మాత్రమే గాదు. అది కొన్ని వర్తకపు సరుకుల, అనగా మారకపు విలువగల పదార్థాల, అనగా సామాజిక పరిమాణమును (social magnitudes)

తెలుపు. వస్తువుల సముదాయమని తేలుతూంది. పత్తికి బదులుగా ఉన్ని వుంచినా, ధాన్యాకు బదులు గోధుమల నుంచినా, రైలు మార్గాలకు బదులుగా పొగటడలను నిర్మించినా, - పెట్టుబడి - పెట్టుబడిగానే వుంటుంది. ఒకచోట పత్తి, ధాన్యం, రైలు రోడ్లు మొదలైనవి పెట్టుబడి అవుతూన్నాయి. ఉన్ని, గోధుమలు, టడలు, - యివి రెండో చోట పెట్టుబడి అవుతూన్నాయి. వీటి కన్నిటికీ మారకపువిలువలు సమానమే అయినంత వరకూ, 'పెట్టుబడి' మాత్రం మారదు. 'పెట్టుబడి' యొక్క బాహ్యభౌతిక రూపాలు నిరంతరమూ మారుతూన్నా, 'పెట్టుబడి' యొక్క స్వభావం మాత్రం కొంచెం కూడా మాన్పు పొందకనే వుండవచ్చును.

ప్రతీ సందర్భం లోనూ, కొన్ని వర్తకపు సరుకుల మొత్తమే పెట్టుబడి అవుతూంది. అంటే పెట్టుబడి యెప్పుడూ కొన్ని మారకపు విలువల మొత్తమే. అయినా కానీ పత్తి సందర్భంలోనూ కొన్ని మారకపు విలువల, లేక వర్తకపుసరుకుల మొత్తం మాత్రం

‘వెట్టుబడి’ కానక్కర లేదు. [ప్రతి దొంగ కూడా మనిషి; కాని, ప్రతి మనిషి దొంగ మాత్రము కాబాలదు.]

కొన్ని మారకపు విలువల [వస్తువుల] మొత్తం కూడా ఒక మారకపు విలువే. ప్రతి మారకపు విలువయు కొన్ని మారకపు విలువల మొత్తమే. ఉదాహరణగా: 1000 పౌనులు చేసే ఒక యిల్లు యొక్క మారకపు విలువ 1000 పౌనులు; ఒక పిల్లింగు చేసే వస్తువు విలువ, వెన్నీ ఖరీదు చేసే వస్తువులు పన్నెండు డిగిటీ యొక్క మారకపు విలువతో సమానం. పరస్పరం మారకం చేసికొనుట కుపయోగించే వస్తువులన్నీ ‘వర్తకపు సరుకులే’. అవి ఒకదాని కొకటి, ఏ యే వంతులుగా మార్పుకోబడు తూన్నాయో ఆ మొత్తమే దాని ‘మారకపు విలువ’ అవుతుంది. ఈ ‘మారకపు విలువనే’ ధనరూపంలో చెప్పవలసి వచ్చేటప్పటికి ‘ఖరీదు’ అంటారు. ఒక వస్తువు, వర్తకపు సరుకుగా వుంటుందా? లేదా? అనే దానిని, ఆ వస్తువు యొక్క సరిమాణం నిర్ణయించ లేదు. ఒక

వస్తువు యొక్క పరిమాణం ఎంతవున్నా సరే, దాని కొక మారకపువిలువ, లేక ఖరీదు వుండి తీరుతుంది. పెద్దదవనీ, చిన్నదవనీ, చెట్టు చెట్టే. ఇనుము యితర సరుకులకై మార్పుకొనే టప్పుడు తులాల లెక్కను మార్చుకున్నా, టన్నులలెక్కను మార్చుకున్నా, దాని స్వభావాన్ని మాత్రం మార్చు లేదుకదా! పై రెండు సందర్భాల్లోనూ యినుము, వర్తకపు సరుకు. దానికొక మారకపు విలువ, లేక ఖరీదు వుంది. పరిమాణాన్ని బట్టి నిర్ణయించబడేది, దాని మారకపు విలువ లేక ఖరీదు మాత్రమే.

అయితే, ఒక మొత్తంగా వర్తకపు సరుకులు, మారకపు విలువలు,- పెట్టుబడిగా యెట్లు అవుతూ న్నాయి?

సమాజంలో ఒక స్వతంత్ర శక్తిగా అంటే ఒక వర్గంయొక్క శక్తిగా నిలువదొక్కు కొని, జీవించి యున్న శక్తి- శక్తి [ప్రత్యక్ష శ్రమశక్తి] తో మారకం వల్లనే 'పెట్టుబడి' వృద్ధి బొందుతుంది.

ఈ పెట్టుబడి, బయలుదేరి, వృద్ధి పొందా

అంటే పనిచేసే శక్తి తప్ప మరే యితర ఆస్తిపాస్తులూ లేని జనసంఘం కొంత వుండాలి.

ప్రత్యక్షంగా జీవించియున్న శ్రమమీద పదార్థ రూపంలోవున్న [భూతపూర్వమూ, సంచితమూ] శ్రమ యొక్క ఆక్రమణయే, - యీ సంచిత శ్రమకు 'పెట్టుబడి' యొక్క స్వభావ లక్షణాల్ని యిస్తూంది.

నూతన వస్తూత్పత్తికై ప్రత్యక్ష శ్రమకు, సంచితశ్రమ తోడ్పడుతూంది అంటే దానిని 'పెట్టుబడి' అనజాలము. సంచితశ్రమ, పెట్టుబడిగా యే పరిస్థితుల్లో అవుతూంది? సంచిత శ్రమయొక్క ఉనికికీ, దాని మారకపు విలువను ఎన్నోరెట్లు హెచ్చించ దానికి, ప్రత్యక్ష శ్రమ తోడ్పడు తూన్నప్పుడే అది 'పెట్టుబడి' గా అవుతూంది!

కూలి-పని: పెట్టుబడి.

ఆరో ప్రకరణం.

కూలి- పనికీ, పెట్టుబడికీ గల సంబంధము.

కూలి- పనివాడు తన శ్రమశక్తిని పెట్టుబడి దారునికి మార్పుకోడంజరుగుతూన్నది, ఏమిటి?

పనివాడు తన శ్రమ- శక్తికి బదులుగా జీవి తావసర వస్తువుల్ని పొందుతాడు; కాని, పెట్టుబడి దారుడు తానిచ్చే వస్తువులకు మారుగా పనిని లేక పనివాని వద్దనున్న వస్తూత్పాదక చాతుర్యాన్ని (productive activity) తీసుకుంటూన్నాడు. ఇందు మూలంగా పనివాడు, తాను వినియోగించుకున్న వస్తువులను యధావీతిగా పూర్తిచేయడమే కాకుండా, 'సంచితశ్రమ' కు [పెట్టుబడికి] అదివరలో దాని కున్న విలువకంటె అధికమైన విలువను కలిగిస్తూ.

న్నాడు. వెట్టుబడి దారునివల్ల పనివాడు పొందుతూ
న్న జీవితావసర పదార్థాలెందుకు ఉపయోగపతూ
న్నాయి? అతడు తాత్కాలికంగా వాడుకోడానికే!
కాని, వాటిని వాడుకొనగానే అవి, పనివానికి లేనివే
అవుతూన్నాయి. ఈ పదార్థాలు అతనిలో పనిచేయ
గల శక్తిని నిలిపివంచుతున్నాయి. ఆ శక్తి వుండగా
నే పనివాడు తిరిగి తనకవసరమగు వస్తువుల్ని [వేతన
ములను] ఉత్పత్తి చేయాలి. అతడు వాడుకున్న పదా
ర్థాలస్థానే నూతన విలువల్ని [వస్తువులను] సృష్టించ
కపోతే అవి, పనివానికి లేనివే అవుతాయి. కాని, పని
వాడు తాను తీసుకున్న వస్తువులకు మారుగా వెట్టు
బడి దారునికి, యీ వుత్తమ శక్తినే, పునరుత్పాదక
శక్తి నే స్వాధీనపరుస్తూన్నాడు. అందుచేత అది కూ
లి- పనివానికి వున్నా లేనిదే అవుతూంది!

ఒక ఉదాహరణను తీసుకుందాము: ఒక పని
వాడు, ఒక షిల్లింగు తీసుకొని, రైతు పొలములో
పనిచేసి, రెండుషిల్లింగుల విలువగల ప్రతిఫలాన్ని
ఉత్పత్తిచేస్తాడు. ఈ రీతిగా రైతు, తానిచ్చిన కూలికి

రెండింతలు ప్రతిఫలాన్ని పొందుతూన్నాడు. అనగా రైతు, కూలీషావా కిచ్చే మొత్తాన్ని 'రాబడి తెచ్చేటందుకే' [పునరుత్పాదకంగా] ఖర్చుపెడుతూ న్నాడన్న మాట! ఒక పిల్లింగుయిచ్చి కూలి- పనివాని యొక్క 'శ్రమ. శక్తి'ని కొని, దాని వలన భూమి నుంచి రెండుపిల్లింగుల విలువగల సరుకుల నుత్పత్తి చేయించు కుంటూన్నాడు. పర్యవసానంలో, రైతు, ఒక పిల్లింగును రెండుగా చేసుకో గలిగేడు. తన ఉత్పాదక శక్తిని రైతుకిచ్చి, ఒకపిల్లింగు తీసుకుని, దానితో తన జీవితావసర వస్తువులు కొనడానికై ఖర్చు చేసుకుంటూన్నాడు. ఈ మాదిరిగా ఒక పిల్లింగే యిద్దరికి, రెండు విధాలుగా ఫలాన్ని యిచ్చింది. పెట్టుబడిదారునికి పునరుత్పాదకంగానూ, [అంటే శ్రమ శక్తిని కొని, రెండు పిల్లింగుల విలువగల వస్తువుల నుత్పత్తి చేయించు కొనడంలో]; పనివానికి అనుత్పాదకంగాను [శ్రమశక్తినిచ్చి, జీవితావసరాల్ని తీసు కొని, వాటిని వాడుకొని తిరిగి రిక్తుడవుతున్నాడు.] పనివాడు యీ పిల్లింగును తిరిగి పొందాలంటే యీ

రీతి మారకాన్నే రైతుతో చేసుకోవలసేవంటుంది. 'పెట్టుబడి' బయలుదేరాలి అంటే కూలి- పని' పున్నదనే అర్థం. ఈ రెండింటిలోనూ యే ఒకటున్నా రెండోది పున్నదన్న మాటే! ఒకటి, రెండో దానికి అస్థిత్యాన్ని యిస్తుంది.

ఒకసారి ఫ్యాక్టరీ ఉన్నదనుకోండి. దానిలో పనిచేసేవాడు వేటిని ఉత్పత్తి చేస్తూన్నాడు? పత్తి వస్తువులనా? కాదు! ఆతడు పెట్టుబడి నుత్పత్తి చేస్తూన్నాడు. అంటే ఆతడు 'విలువ' ల నుత్పత్తి చేస్తూన్నాడు. అవి తిరిగి పనివానినుంచి పనిని తీసుకుని, దానిద్వారా మళ్ళీ నూతనంగా 'విలువ' లను ఉత్పత్తి చేస్తూన్నాయి!

పెట్టుబడి నిచ్చి శ్రమ - శక్తిని తీసుకుంటూన్నారు. ఈ మారకం మూలాన్నే, పెట్టుబడి పెరుగుతూంది. ఈ మారకంలోనే, కూలి-పనివాని యొక్క శ్రమశక్తి, పెట్టుబడిని పెంచుతూంది. ఏ శక్తి తనను బానిసగా చేసిందో, దానినే శ్రమ. శక్తి బలపరుస్తూవుంది! 'పెట్టుబడి' అభివృద్ధిజేసుకుంటుంటే శాశ్వత

వర్గం కూడా అధిక విస్తృతమైనదిగా అవుతూన్నదన్నమాటే.

ఇందువల్లనే కాబోలు బూర్జువాలు, బూర్జువా అర్థశాస్త్రజ్ఞులూ కూడా కూలిపని వాని యొక్క, పెట్టుబడి దారునియొక్క ప్రయోజనాలు ఒకటే! అని అంటూంటారు! ఆలోచిస్తే దీనిలో యధార్థం లేకపోలేదు! పెట్టుబడి దారుడు, పనివానికి పనిచెప్పకపోతే పనివాడు మాడిపోతాడు. శ్రమశక్తిని దోచుకోకపోతే [పని చేయించు కుంటేనే యీ దోపిడీ సాగుతుంది.] పెట్టుబడి, తానే నాశనమై పోతుంది. ఉత్పాదక పెట్టుబడి యెంత త్వరగా పెరుగుతూ వుందో, అంత అభివృద్ధిలో వుంటాయి, పరిశ్రమలు; బూర్జువావర్గం అంత అధిక ధనాభ్యున్నత దవుతూంటుంది; వ్యాపారం కూడా చాల అభివృద్ధిలో వుంటుంది; కూలీలు యెక్కువ మంది కావలసివస్తారు; కూలిపనివాళ్లు, తమ శ్రమను ప్రియంగా అమ్మకోగలుగుతారు, ఈ కారణం వల్లనే, ఉత్పాదక పెట్టుబడి అభివృద్ధి దశలో వున్నప్పుడే పనివాళ్ళ జీవితం కొంత

వరకై నా సహించ దగినదిగా వుంటుంది.

కాని, ఉత్పాదక పెట్టుబడి యొక్క అభివృద్ధి అంటే ఏమిటి? సజీవమగు శ్రమమీద 'సంచితశ్రమ' [పెట్టుబడి] యొక్క అధికారం పెరగడమన్న మాట. పనివాళ్ళ మీద బూర్జువా వర్గం యొక్క ప్రభావం పెచ్చుపెరగడమనే, దీని అర్థం! 'కూలి-పని' తనను పీడించి, దోచుకునే విరోధికి సంపదలను సమ కూర్చి పెడుతూన్నపుడు; తాత్కాలికోపయోగాని కై జీవితావసర పదార్థాలను తీసుకుని, తనను శాసించే శత్రువుకు [పెట్టుబడికి] మరికొంత అదనపు విలువను చేర్చు పరతుల్పై పనిచేస్తూ, ఆ శత్రువే మరింత అభివృద్ధి చెందుటకు తగిన అవకాశాల్ని కల్పించు సాధనం అవుతుంది.

పెట్టుబడిదారుని యొక్క, పనివానియొక్క ప్రయోజనాలు ఒకటే' అనేమాటకు అర్థం యేదైనా వుందీ అంటే, యిదే. ఒకే ఒక ఆర్థిక సంబంధానికే పెట్టుబడి, కూలి-పని, అనేవి రెండూ రెండుముఖాలు వడ్డివ్యాపారి, అప్పు తీసుకునే వాడూ, ఒకరి కొకరు

షరతు లేర్పరచు కుంటూన్నట్లే 'పెట్టుబడి: కూలి పని' కూడా ఒకదాని కొకటి నియమాల్ని విధించు కుంటూన్నాయి.

ఎంతవరకూ కూలి- పనివాడు, కూలి- పనివాడుగానే వుంటాడో, అంతవరకూ ఆతడు పెట్టుబడి దారుని మీదనే ఆధారపడి వుండాలి. ఈ యిద్దరి ప్రయోజనాలూ ఒకటే నని చెప్పే మాటలకు పర్యవసానంలో వేరే అర్థం లేనేలేదు.

పెట్టుబడి అభివృద్ధి చెందినట్లైతే, కూలి- పని కూడా పెరుగుతుంది. అంతకంత కఠినసంఖ్యాకులగు కూలి- పనివాళ్ళను, 'పెట్టుబడి' తన అధికారంక్రిందకు తెచ్చుకుంటుంది.

మనం యీ వాదనకు అనుగుణ్యంగా చెప్పదగిన దొక్కటే! ఉల్పాదక పెట్టుబడి పెరిగితే, పనికిగిరాకీ తగులుతుంది. అందు మూలంగా శ్రమశక్తి యొక్క ఖరీదు, అంటే వేతనాలు పెరుగుతాయి.

ఒక యిల్లు వుందనుకోండి. అది పెద్దదీ కావచ్చును; చిన్నదైనా కావచ్చును. కాని దాని చుట్టు

|ప్రక్కలనున్న యిండ్లన్నీ కూడా దానితో సమాన
 మైనవిగానే వున్నంతవరకూ అదికూడా నివాసాగ్రమై
 నదిగానే వుంటుంది. ఎవరై నా నివసించడానికి అవస
 రమైన సామాజిక నియమాల్ని ఆ యిల్లు పూర్తిచే
 స్తూదన్న మాట! దాని ప్రక్కనే బ్రహ్మాండమైన
 రాజభవనం ఒకటి బయలుదేరిం దనుకోండి. ఈ చిన్న
 యిల్లు, చూసేవాళ్ళకి చిన్నపంపు గుడిసెగా కనుపి
 స్తుంది. ఆ యిల్లు చూడడం తోనే అంతా యేమను
 కుంటారు? ఆ యింటి యజమానికి సామాజికంగా
 హోదాదాయే లేదనీ, అతని స్థితి చాలా లాభవమైన
 దనీ తెలుసుకుంటారు. నాగరికత వృద్ధి పొందుతూ,
 ఆ గుడిసె కూడా క్రమంగా పెద్ద యిల్లుగా మారినా,
 ప్రక్కనున్న రాజభవనం కూడా దీని కనుగుణ్యంగా
 పెరిగినట్టైతే [దీనితోబాటు గానీ, లేక యెన్నో కె
 ట్లుగానీ] ఆ చిన్న గృహస్థుని స్థితి యేలా వుంటుంది.
 తన యొక్క అప్రాముఖ్యతను నిరంతరం తెలుచుకుని,
 అసంతుష్టమూ, ఆసౌఖ్యపంతుమూ, అవుతూనే వుం
 టామగదా!

అట్లే యిక్కడకూడా. వేతనములలో తగినంత
 పెరుగుదల కనిపించిదంటే, వుత్పాదక పెట్టుబడి హె-
 చ్చినదనే అర్థము. సంపదల యొక్క, ఉత్పాదక పె-
 ట్టుబడి యొక్క సత్వరాభి వృద్ధియే, భోగములను,
 సామాజిక వసరములను, సామాజిక సంపదలను,
 విలాసములను కూడా నిరంతరం, సర్వతో ముఖాభి
 వృద్ధిలోకి తీసుకొని వస్తుంది. అందుచేతనే సామాన్య
 పనివాని యొక్క విలాసాదులు హెచ్చినా కానీ, దా-
 నివల్ల ఆతనికి కలుగుతూన్న విలాసానుభవం, పెట్టు-
 బడి దారుల భోగాలతో పోల్చిచూస్తే చాల తక్కువ
 స్థాయిలోనే వుండిపోతుంది. పెట్టుబడి దారుల భోగా-
 లు కూలీలకు సాధ్యంకాకపోయినా, సమాజం మొ-
 త్తమీద చూసినా కూలీల అనుభూతి చాల కొం-
 చమే అవుతుంది. మానవుల కోరికలూ, అవసరా-
 లూ, విలాసాలూ, వాంఛలూ, - వీటన్నిటికీ మూలం
 ఎక్కడుంది? సమాజంలోనే! అందుచేత ఒకకూలీవా-
 ని అనుభవాల్ని, అప్పటి సమాజం యొక్క విలాసా-
 ల్నిబట్టి చూస్తాము. అంతేగాని యీ విలాసాల్ని సమ-

కూరుస్తూన్న వస్తు సముదాయాన్ని లెక్కించము. ఈ భోగవిలాసాలు సామాజిక స్వభావం గలవి; గనుకనే 'సాపేక్షక సంబంధము' (relative nature) గలవిగానే వుండితీరుతాయి.

వేతనములకు బదులుగా మారకంలో వచ్చే వస్తువుల మొత్తం చేతనే అవి నిర్ణయించ బడుతూన్నాయా?

16 వ శతాబ్దములో, యూరపు ఖండంలో వెండి బంగారముల యొక్క మారకము పెచ్చుపెరిగిపోయింది. అమెరికాలో వెండి, బంగారు గనులు విరిగి దొరకడం, బంగారమును తీయడంలో సౌలభ్యం కలగడం, - యివే అందుకు కారణాలు. అందుచేత, యితరసరుకుల ధరలతో పోల్చిచూస్తే, వెండి బంగారముల ధరలు దిగిపోయినాయి. కూలి- పనివాళ్లు, అదివరకు మాదిరిగానే, అదే మొత్తంగల వెండి నాణెములను తమ శ్రమశక్తికి బదులుగా పొందేవాళ్ళు. అంటే, శ్రమశక్తి యొక్క విలువ, ధనరూపంలో ఒకటిగానే వున్నా, వాళ్ళ 'వేతనాలు' తగ్గిపోయిన వనే

ఆరం. ఎందువల్ల? అదేమొత్తంగల వెండికిబదులుగా కూలి - పనివానికి లభించే జీవితావసర పదార్థాల మొత్తం తగ్గిపోయింది కనుక. ఈ పరిస్థితుల వల్లనే, 18వ శతాబ్దంలో పెట్టుబడియొక్క అభివృద్ధికి, బూర్జువావర్గయొక్క అభివృద్ధికి గొప్ప అవకాశం కలిగింది.

మరో ఉదాహరణ తీసుకుందాం: 1847 సంవత్సరం శీతకాలంలో, పంటలు చెడిపోవడం కారణంగా జీవితముఖ్యావసరములైన ధాన్యం, మాంసము, వెన్న, జున్ను మొదలైన పదార్థాల ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయినాయి. పనివాళ్లు, పూర్వపు జీతాల్నే పొందుతూన్నారనుకుందము. వాళ్ళ వేతనాలు పడిపోయినట్లేనా? నిస్సందేహంగా వేతనాలు తగ్గినవనే చెప్పాలి. అదే మొత్తానికి వాళ్ళ కిదివరకు వచ్చేదానికంటే తక్కువగా యీ పదార్థాలు లభిస్తాయి కనుక. ఈ సందర్భంలో వేతనాలు తగ్గుటకు కారణం వెండిధర తగ్గడంకాదు. జీవితావసర వస్తువుల ధరలు పెరుగుటవల్లనే పనివాళ్ళ జీతాలు తగ్గినవని చెప్పాలి.

తద్వ్యతిరేకంగా మంచి పంటలు పండుటవ

ల్లా, నూతన యంత్రాలతో ఉత్పత్తి జోరుగా సాగు
టవల్ల వ్యావసాయిక, పారిశ్రామిక వస్తువుల ధరలు
మందంగా పున్నా యనుకుందము. అదే సమయంలో
పనివాళ్ళ వేతనాలు యధార్థంగానే వుండి పోయి
నాయి. అదే ధనంతో యెక్కువ వస్తువుల్ని పనివాళ్లు
కొనుక్కో గలుగుతారు. అందుచేతనే వాళ్ళ వేత
నాలు హెచ్చినవని యర్థము. ఎందువల్ల? వస్తువుల
ఖరీదులు తగ్గినవే గాని, శ్రమశక్తి యొక్క ఖరీదులో
[వేతనములలో] మార్పు కలుగలేదు గనుక.

శ్రమశక్తి యొక్క విలువలు ధనరూపంలో
నూ, వస్తురూపంలోనూ వేరువేరు అవుతూన్నాయి.
ఒకే సమయంలోనే యీ రెండూ, అంటే నామకః
లభించే వేతనాలూ, యధార్థ వేతనాలూ ఒకటిగా
వుండడం లేదు. అందుచేత వేతనాలు పెరిగినవని గాని,
తగ్గినవని గాని చెప్పేటప్పుడు మనము శ్రమశక్తి
యొక్క ధనపు విలువనే గాక యధార్థ వేతనాల్ని
[ఆ డబ్బుకు ఆతనికి లభించే వస్తువులు] కూడా మన
సులో వుంచుకోవాలి.

పనివాడు తనను పెట్టుబడిదారుని కంట మొత్తానికి విక్రయిస్తూన్నాడో అడిగ్నీ, యధార్థ వేతనాలున్నా [ఆడబ్బుతో పనివాడు పొందగల వస్తువులు],- యీ రెండే 'వేతనాలు' అనే మాటలో వున్న సంబంధాన్ని పూర్తిగా తెలుపలేవు.

వేతనాలను నిర్ణయించే దింకొకటి కూడా వుంది. పెట్టుబడి దారునికి వచ్చేలాభం,- దీనినిబట్టే 'వేతనాలు' వుంటాయి. అందుచేతనే వేతనాలు 'సాపేక్షక' మైనవని చెప్పడం!

యధార్థ వేతనాలు, శ్రమశక్తి యొక్క ఖరీదును, యితర వస్తువుల ఖరీదులతో పోల్చి, వాటి సంబంధాన్ని తెలుపు తూంటాయి. సాపేక్షక వేతనాలు, యిందుకు వ్యతిరేకంగా, శ్రమశక్తి చే నూతనముగా ఉత్పత్తి చేయబడిన విలువలో 'ప్రత్యక్ష శ్రమ' యొక్క భాగం యెంతో, 'సంచిత శ్రమ' లేక 'పెట్టుబడి' యొక్క వాటా యెంతో, యీ రెండింటి యొక్క పరస్పర సంబంధాన్ని తెలియజేస్తూంటాయి.

కూలి-పని: పెట్టుబడి.

ఏడో ప్రకరణం.

వేతనములు, లాభము;- వీటియొక్క- అభివృద్ధి పతనాన్ని
నిర్ణయించే సాధారణ సూత్రము.

“కూలివాడు ఉత్పత్తి చేస్తూన్న సరుకులలో
వేతనాలు ఒక వంతు గావు” అని మన మిదివరలో
చెప్పుకునివున్నాము. “అదివరకే తయారై సిద్ధంగా
వున్న సరుకులే వేతనాలంటే. వాటితోనే పెట్టుబడి
దారుడు, ఉత్పాదక శ్రమ-శక్తిని కొంటూన్నాడు.”
పనివాడు ఉత్పత్తి చేసిన వస్తువులను విక్రయించి, దాని
లోనుంచి పనివాని కిచ్చిన మొత్తాన్ని పెట్టుబడిదా
రుడు పూర్తి చేస్తాడు. ఈలా చేయడంలో ఒక నియ
మం వుంది. ఉత్పత్తి చేయించుట కగు ఖర్చులుపోను
తనకుకొంత అదనంగా మిగులవలసి వుంటుంది. అంటే,
పెట్టుబడిదారుడు, తనకు కొంతలాభం వుండేట్టుగా

చూసుకుంటాడు.

పనివాడుత్పత్తి చేసిన వస్తువుల నమ్మగావచ్చిన మొత్తము, పెట్టుబడిదారుడు మూడుభాగాలు చేస్తూన్నాడు. ఒకటి: తను పెట్టుబడి పెట్టిన ముడిపదార్థాలు, యంత్రాలు, యితర పరికరాలు, - యినన్నీ వాటి వాటి తగుగు విరుగులతో బాటు పూర్తిగా రావాలి. రెండు: కూలి- పనివాని కిచ్చిన వేతనాలను రాబట్టాలి. మూడు: తనకు కొంతలాభం, అదనంగా మిగలాలి.

ఇందులో మొదటి విభాగం, అదివరలోనే సంచితములైవున్న విలువలను మాత్రమే పూర్తిచేస్తూంది. ఇంక, వేతనములు, అదనపు లాభము, - అనే యీ రెండు విభాగాలూ కూడా నూతనంగా ఉత్పత్తి చేయబడినవే. ఇది పనివాని చేతనే ఉత్పత్తిచేయబడి, ముడిపదార్థాల విలువకు చేర్చబడుతూంది. వేతనములూ, లాభములూ, - యీ రెండింటినీ యీ అర్థంలో చూస్తేనే గ్రహించ గలము. పనివాడు ఉత్పత్తి చేసిన దానిలో యీ రెండూ రెండు వాటాలు.

ఒక్కొక్కప్పుడు యధార్థవేతనాలు హెచ్చు
వచ్చును; లేదా అట్లే స్థిరంగా వుండవచ్చును. కాని
అదే సమయంలో సాపేక్షకంగా చూస్తే వేతనాలు
తగ్గిపోయి వుండవచ్చును. ఉదాహరణగా ఒకటి తీసు
కుందాం. జీవితావసరముల ధరలు నూటికి $66\frac{2}{3}$ వం
తునను, వేతనములు నూటికి $33\frac{1}{3}$ వంతుననూ సజ్జిపో
యిన వనుకుందము. అంటే వేతనములు మూడు సి
ల్లింగులనుంచి రెండుసిల్లింగులకు తగ్గినాయి. పనివా
నికి లభిస్తూన్న రెండు సిల్లింగులకే వెనుకటికన్న యె
క్కువవస్తువులు లభిస్తాయి. అంటే యధార్థవేతనాలు
హెచ్చినవని అర్థము. కాని, పెట్టుబడిదారుని లాభా
లతో పోల్చిచూస్తే, వేతనాలు తగ్గినాయనే చెప్పా
లి. పెట్టుబడిదారునియొక్క లాభం, [కూలివాని ఒక
టికి] ఒకసిల్లింగు చొప్పున హెచ్చింది. అంటే పని
వాడు తాను తీసుకునే తక్కువ వస్తువులకే [యిది
వరకుకన్న] మునుపటికంటే హెచ్చు విలువగల మా
రకపు విలువలను ఉత్పత్తి చేయవలసి వుంటుంది. ఉ
త్పత్తిఅయిన దానిలో కూలి పనివాని వాటాకంటే,

పెట్టుబడి దారుని వాటా పెరిగింది. సామాజిక సంపద్యభాగంలో, పెట్టుబడికీ, కూలి- పనికీ గల వాటాల మధ్య అసమానత మరింత హెచ్చింది. అదే పెట్టుబడితో ఇంకా యెక్కువ మంది కూలీలచేత పనిచేయించుకో గలుగుతారు, పెట్టుబడి దారులు. కూలీ వర్గం. మీద పెట్టుబడిదారీ వర్గంయొక్క ప్రభావం ఇంకా యెక్కువగా సాగుతుంది; కూలి- పనివాని హోదా సమాజంలో మరింత తక్కువ దశలో వుంటుంది; పెట్టుబడి దారునికీ, పనివానికీ మధ్యగల అవంతా భేదం మరొక డిగ్రీ హెచ్చి పోతుంది.

అయితే వేతనములు, లాభములు, - వీటి యొక్క హెచ్చు తగ్గులలో గల సంబంధమును నిర్ణయించే సూత్రం యేదైనా వుదా?

ఇవే రెండూ ఒకదాని కొకటి విలోమసంబంధములో నిలబడి వుంటాయి. శ్రమయొక్క వాటా [వేతనములు] తగ్గుతూన్న కొలదీ పెట్టుబడి యొక్క వాటా [లాభం] హెచ్చుతుంది; అది హెచ్చుతూన్న కొలదీ రెండోది తగ్గుతుంది. వేతనములు హెచ్చు

తూన్నట్లే లాభము తగ్గుతుంది. అవి తగ్గుతూన్న పరిమాణంలోనే లాభం హెచ్చుతుంది.

కాని, ఇక్కడికి వచ్చేటప్పటికి, యింకోపూర్వపక్షం బయలుదేర వచ్చును. ఒక పెట్టుబడిదారుని లాభాలు హెచ్చడాని కితర కారణాలు చూపుతారు. ఇతర పెట్టుబడి దారులతో తన సరుకులను లాభనాటిగా మార్చుకో గలుగ వచ్చును; లేదా తన సరుకుల కెక్కువ 'డిమాండు' కలుగుటవల్ల [యిదికొత్తగా మార్కెట్టు యేర్పడుట వల్లగాని, డెనుకటి మార్కెట్టులోనే తాత్కాలికంగా డిమాండు పెరుగుట మూలంగా కాని తటస్థించవచ్చును.] కూడ లాభములు హెచ్చ వచ్చును. ఒక పెట్టుబడి దారునికి యితర పెట్టుబడి దారులకంటె మంచి అవకాశాలు యేర్పడుటవల్లనే ఆతని లాభాలు హెచ్చ వచ్చును. ఇదీ వాళ్ళ వాదనాక్రమము. అంటే శ్రమశక్తియొక్క మారకపు విలువలతో నిమిత్తం లేకుండానే, - వేతనముల హెచ్చ తగ్గులతో నిమిత్తం లేకుండానే లాభాలు హెచ్చ వచ్చునని అర్థం. లేక యింకో కారణంకూడా

చెప్పనచ్చును. యంత్రపరికరాలలో నూతనాభివృద్ధిని తీసుకురావడం వల్లనూ, ప్రకృతి శక్తుల సాధికారికంగా స్వాధీనంలోకి తెచ్చుకోడం వల్లనూ కూడా, ఒక ప్రత్యేకవ్యక్తికి లాభాలు హెచ్చుగా రావచ్చును.

ఆగండి! ఒక్కటి మాత్రం గమనార్హమైన విషయం వుంది. ఏ డెల్టా వున్నా, దీనికి పర్యవసానం మాత్రం ఒకటే! ఎటొచ్చీ మార్గంమాత్రం భేదంగా వుంది. ఈ సందర్భంలో వేతనాలు తగ్గడం మూలముననే లాభాలు హెచ్చలేదు. కాని, లాభాలు హెచ్చడం మూలముననే వేతనాలు తగ్గినాయి. వెనుకటి పరిమాణమేగల కూలి - పనివల్ల పెట్టుబడిదారు డిడివరికటి కంటే యెక్కువ పరిమాణం గల మారకపు విలువల్ని కొంటున్నాడు. అయినను శ్రమకు యెక్కువ ప్రతిఫలాన్ని మాత్రం యివ్వడమే లేదు. అంటే ఏమిటి? పెట్టుబడిదారునికి యీ శ్రమవల్ల యంత్రనికర లాభం వస్తూందో, దానికి తగిన వేతనాలు శ్రమకు యివ్వడమే లేదు.

ఇంక రెండోది: వర్తకపు సరుకుల ఖరీదులలో

కలుగు మార్పుతో సంబంధం లేకుండానే వాటి వాటి సగలు ఖరీదులు ఆయా వస్తువులను ఉత్పత్తి చేయుటకగు ఖర్చునుబట్టియే నిర్ణయించబడుతూన్నాయి. [సరుకు లొకదాని కొకటి మార్పుకోబడు నప్పటి సంబంధ సామ్యమునే 'ఖరీదు' అంటారు.] ఒకరి నొకరు మించుటకు ప్రయత్నించడం, లాభాల్ని యెక్కువగా గడించడం, - యివి పెట్టుబడి దార్లకు సహజమే. అయినా, కడపటికి వీటన్నిటికీ ఫలితం ఒకటే! యంత్రాలలో నూతనాభివృద్ధి కలుగుట, ప్రకృతి శక్తుల సాధికంగా స్వాధీనం చేసుకుని, ఉత్పత్తి కార్యాలలో వినియోగించుట, - వీటివల్ల అదే పరిమితి గల శ్రమతో, అదే కాల పరిమితిలోనే, యెన్నోరెట్లు అధికంగా వస్తువుల నుత్పత్తి చేయవచ్చును. కాని, యేలాగునా, ఎక్కువ మారకపువిలువలను మాత్రం ఉత్పత్తి చేయనే లేరు! వడుకు యంత్రంతో ఒకడు పూర్వముకంటె రెట్టింపు దారము తీయగలుగు తూన్నాడంటే, అర్థం ఏమిటి? ఉదాహరణగా: వెనుక 50 పౌనులదారం తీసేపనివాడే, యీ యంత్రంతో 100 పౌ

నులదారం తీస్తూన్నాడనుకుందము. అయితే పూర్వం, ఆ 50 పౌనుల దారాన్నీ మార్చుకోవడంవల్ల ఆతడి కెంత పరిమాణంగాల యితర వస్తువులు లభించేవో, ఆ పరిమాణంగాల వస్తువులే యిప్పుడు యీ 100 పౌనుల దారమూయిస్తే లభిస్తూన్నాయి. ఎందువల్ల? ఉత్పత్తి చేయుటకగు ఖర్చు చెరిసగానికి తగ్గిపోయింది గనుక. అదే పరిమితిగల శ్రమశక్తితో కెట్టింపు నూలును తయారు చేసేడుగనక.

చిట్ట చివరకు ఏమిటి తేలుతుంది? ఒక దేశపు పెట్టుబడిదారీ వర్గం కాని, ప్రపంచం అంతటానూ వున్న పెట్టుబడిదారులు కాని, వస్తూత్పత్తి వల్ల లభించిన నికరాదాయాన్ని తమలో తాము యే యే వంతులుగా మార్చుకో నీయండి. ఆ వంతులతో మనకు నిమిత్తం లేదు. కాని యీ మొత్తం నికరాదాయం అంతా కూడా, సంచిత శ్రమకు [పెట్టుబడికి] ప్రత్యక్షశ్రమ వల్ల (direct labour) చేర్చబడిన సరుకుల మొత్తానికి సమానంగా వుండి తీరుతుంది. అందుచేత శ్రమ, పెట్టుబడిని యే వంతు ప్రకారంగా పంచు

నూందో, ఆ వంతులుగానే యీ మొత్తం కూడా పెరుగుతూంటుంది. అంటే, వేతనాలు-లాభాలు, -వీటిని పోల్చి నపుడు యే వంతు వస్తుందో ఆ వంతు లోనే ఈ మొత్తం కూడా పెరుగుతూంది.

కూలి-పని: పెట్టుబడి.

ఎనిమిదో ప్రకరణం.

పెట్టుబడి, కూలి-పని:- వీటి ప్రయోజనాలు పరస్పరవిరుద్ధములు:
వేతనములపై ఉత్పాదక పెట్టుబడి యొక్క ఫలితములు.

మన యంతవరకూ పెట్టుబడి, కూలి-పని,
యీ రెండింటి సంబంధములనూ గూర్చి చర్చించి,
వీటి ప్రయోజనములు పరస్పర విరుద్ధములైన వని
తెలుసుకొని వున్నాము.

పెట్టుబడియొక్క శీఘ్రాభివృద్ధితో, లాభా
లయొక్క వెరుగుదలయే. శ్రమయొక్క ఖరీదు [సా
పేక్షక వేతనాలు], ఎంత త్వరగా తగ్గునో, లాభాలు
అంత త్వరగా వెరుగుతాయి. సాపేక్షక వేతనాలు
తగ్గవచ్చును. కాని, అదే సమయంలో నామకః లభించు
వేతనాలూ [శ్రమయొక్క ధనపరూపు విలువ],
వాటితోబాటు యధార్థ వేతనాలూ కూడా హెచ్చు

వచ్చును. ఇదెప్పుడు తటస్థించుతుంది? లాభాలతో బాటుగా, యధార్థ వేతనాలు సరిసమాన వాటాల తో వెరిగినప్పుడే యిట్లు జరుగుతుంది. ఉదాహరణ గా, మంచి బాగా వ్యాపారంజరిగే సందర్భంలో వేతనాలు 5% హెచ్చినాయి; లాభాలు 30% హెచ్చినాయి; ఫలితంగా సాపేక్షక వేతనాలు [లాభముల తో వేతనముల పెరుగుదల పోల్చిచూస్తే] తగ్గినవే కాని హెచ్చలేదు.

అందువల్లనే వెట్టుబడి యొక్క సత్వరాభివృద్ధి తో బాటుగా పనివాని రాబడి హెచ్చు తూన్నా, వెట్టుబడి దారునికి, పనివానికి మధ్యగల సామాజిక విభేదం మరింత హెచ్చుతూంది. పనివాని మీద పెట్టుబడిదారుని అధికారం పెచ్చుపెరుగుతూంది. శ్రమ యొక్క పరాధీనత మరింత బలపడుతూంది.

‘వెట్టుబడి యొక్క సత్వరాభివృద్ధి వల్ల పనివానికి వృషయోగం వుంది’ అనడంలో అర్థం ఏమిటి? పనివాడెంత యెక్కువగా వెట్టుబడిని పెంచుకొంటాడో, అంతంత పెద్ద పెద్ద ముక్కలు పనివానికి పడే

స్తూండారు. పజల్లోంచి అంతంత యెక్కువ మంది శ్రామికులుగా అయిపోతుంటారు. పెట్టుబడి మీద ఆధారపడి యున్న వాళ్ళ సంఖ్య అంత కంతకు హెచ్చుతుంటుంది.

పెట్టుబడియొక్క శీఘ్రాభివృద్ధిలోనే కార్మిక నర్తానికి అనుకూల పరిస్థితులు యిమిడ వుంటాయి. ఇందునల్ల పనివాళ్ళ యొక్క భౌతిక జీవిత విధానం యెంతో అభివృద్ధి జెందవచ్చునే గాని, ఈ రెండు వర్గాల మధ్యనూ గల ప్రయోజనవైరుధ్యం మాత్రం తొలగదు. వేతనాలు: లాభం, - ఈ రెండూ యధా క్రితిగానే విలోమ నిష్పత్తి (inverse proportion) లోనే వుండిపోతాయి.

పెట్టుబడియొక్క అభివృద్ధి దశలో వేతనాలు పెరగవచ్చును. కాని, లాభాలు యింకా హెచ్చుగా పెరుగుతాయి. పనివాని భౌతిక పరిస్థితులు [సుఖివిలాస సామగ్రిలు] కొంత అభివృద్ధినే సూచిస్తాయి. కాని సమాజంలో, ఆతని స్థానం మరింత క్రింది మెట్టుకు దిగిపోతుంది. పెట్టుబడి దారునూ, పనివానికీ

మధ్యచున్న సామాజికవిభేదం మరింత అభాతం [యెక్కువ] అయిపోతుంది.

“కూలి. పనికి అత్యంతానుకూల మగు పరిస్థితులు ఉత్పాదక పెట్టుబడి యొక్క అతిశీఘ్రభివృద్ధిలోనే వున్నాయి.” దీనికర్థం ఏమిటి? కార్మికవర్గం, తనకు విరోధియైన వాని శక్తిని పెంపొందించుతూ, అభివృద్ధిలోకి తీసుకువస్తూన్న కొద్దీ, తనమీద అధికాచేలాయిస్తూన్న మరొక వర్గంయొక్క సంపద నధికం చేస్తూన్న కొద్దీ, మరికొంత అనుకూలమైన, ఆకర్షకమైన పరితులకు లోబడి పనిచేయ గలుగుతుంది. అదైనా తిరిగి తన శత్రువగు బూర్జువావర్గంయొక్క బలాన్ని అభివృద్ధికి తెచ్చు పనిలోనే! పెట్టుబడి యొక్క శక్తి హెచ్చుతూన్న కొలదీ, పనివానిని బంధించి వుంచుతూన్న సంకెలలు బంగారువిగా మారుతాయి. బూర్జువావర్గం తనతోబాటు కార్మిక వర్గమును కూడా బంగారు సంకెళ్ళతో బంధించి తీసుకుపోతూనే వుంటుంది. [పూర్వపు స్థితితో పోల్చినచో పనివాని సుఖ విలాసాదులు హెచ్చినా కానీ అతని పరాధీనత,

బానిసత్వమూ మాత్రం సోవు.]

బూర్జువా అర్థశాస్త్రజ్ఞులు చెప్పుకూన్నట్లు, ఉత్పాదక పెట్టుబడియొక్క అభివృద్ధిదశలో వేతనాలు విధిగా హెచ్చింప బడుకూన్నాయా? మనం వాళ్లు చెప్పేమాటలన్నీ నమ్మడానికిలేదు. పెట్టుబడి యంత బలాభ్యంతరదిగా అవుతే, కూలి పని కంటే యెక్కువగా తిండి పారేస్తూంటుందని బూర్జువా శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పేది కూడా మనం నమ్మడానికి విలుగానిదే! వెనుకటి జమీందారీ ప్రభువులకంటే బూర్జువా లకు తెలివితేట లెక్కువ; వాళ్ళ లెక్కల్నీ, జమాఖర్చుల్నీ, ఎంతో జాగ్రత్తగా చూసుకుంటూంటారు, బూర్జువాలు. జమీందారీ ప్రభువులు, బడాయికోసం, వాళ్ళ అనుచర వర్గాన్నంతనూ డాబుగా అలంకరించుకునే వాళ్ళు. బూర్జువాలు అంత తెల్లివితక్కువ వాళ్ళు గారు. తామొక వర్గంగా నిలబడి వుండాలంటే, తమ లాభ నష్టాలు జాగ్రత్తగా చూసుకుంటూనే వుండాలని వాళ్ళకు తెలుసును. అందుచేతనే మనకూడా యీ విషయాన్ని బహు జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలి.

ఉత్పాదక పెట్టుబడి అభివృద్ధి జెందుతూ, వేతనములలో యేలాంటి మార్పుల్ని కలిగిస్తూంటుంది?

బూర్జువా సమాజంలో ఉత్పాదక పెట్టుబడి పెరుగుతూందీ, అంటే, వివిధ ముఖాలుగా మానవ శ్రమ సంచితమవుతూందనే అర్థం. వ్యక్తిగతంగావున్న పెట్టుబడులు సంఖ్యలోనూ, పరిమాణంలోనూ కూడా పెరుగుతూంటాయి. ఈ పెరుగుదల, ఆ యా పెట్టుబడిదారుల మధ్యను పోటీని పెంచుతుంది. వ్యక్తుల దగ్గర ప్రోగు పడిన పెట్టుబడులు ఆత్యధికపరిమాణం గల వగుటతో, అసంఖ్యాకులగు కూలీలను బ్రహ్మాండమైన యుద్ధ పరికరాలనిచ్చి [యంత్ర సాధనములతో] పారిశ్రామిక యుద్ధ రంగంలోనికి లాక్కొని వచ్చేయి.

కేవలం, తనవస్తువులను మరింత చౌకగా విక్రయించ గలగడంవల్లనే, ఒక పెట్టుబడిదారు డింకొకనిని యుద్ధరంగంలో ఓడించి, అతని పెట్టుబడిని కూడా స్వాధీనం చేసుకోగలుగుతాడు. తన కే వినాశం కొని తెచ్చుకోకుండా చౌకగా తన సరుకులను విక్రయించు

కోవాలంటే, యితరులకంటే చౌకగా ఉత్పత్తి చేయగలగాలి గదా! అంటే, శ్రమయొక్క ఉత్పాదక శక్తిని సాధ్యమైనంత వరకూ హెచ్చించాలన్న మాట.

కాని, యిదెల్లాగ సాధ్యమవుతుంది? శ్రమవిభాగాన్ని అధికసాంద్రతరంగా చేయడం వల్లనూ, ప్రతీ ఉత్పత్తి శాఖలోనూ యంత్రాలన్ని ప్రవేశపెట్టడంవల్లనూ, ఉత్పత్తి సాధనాలలో నూతనాభివృద్ధి కొనితెచ్చుట వల్లనూ, యిది సాధ్యం అవుతుంది. కూలీలను హెచ్చించి, పనులను విభజించి వాళ్ళకు పని యిచ్చి, ప్రతీశాఖలోనూ యంత్రాలన్ని పూర్తిగా ప్రవేశపెట్టి నట్టే తే, శ్రమయొక్క ఉత్పాదక శక్తి హెచ్చుతుంది. అందువల్లనే ఉత్పత్తి కరు ఖర్చులు తగ్గుతాయి. ఈ కారణంచేతనే, పెట్టుబడిదారులందరూ తమతోతాము పోటీలుపడి, శ్రమ విభాగాన్ని సాంద్రతరంగా చేయడం, ప్రతీశాఖలోనూ నూతన యంత్రాలన్ని నెలకొల్పడం, వీలైనంతవరకూ మానవ శ్రమనుంచి పనితీసుకోడం, - మొదలైన పనులు చేస్తూన్నారు.

అయితే, ఒక పెట్టుబడిదారుడు యితరులను
మించి యీ పనులన్నిటినీ చేసేడనుకొందము. అంటే
ఒకే పరిశ్రమను వివిధ శాఖలుగా విభజించడం, నూ
తన యంత్రాల్ని కనిపెట్టి, ప్రవేశపెట్టడం, బహుళం
గా [యెక్కువగా] ప్రకృతి సంపదలను లాభప్రదం
గా ఉపయోగించుకో గలగడం, - యివన్నీ ఆతడు చే
యగలిగేడు. ఆతడు అదే పరిమితిగల శ్రమవల్ల ప్ర
త్యక్ష శ్రమ గానీ, సంచితశ్రమగానీ] యితర పెట్టుబ
డిదారు లందరికంటె అధికంగా సరుకులనుత్పత్తిచేయ
గలిగితే, ఆతడు ఏమి చేస్తాడు? ఉవాహరణగా: తన
పోటీదారులు అరగజం గుడ్డను తయారుచేయ గలి
గిన శ్రమకాలం లోనే తాను గజం గుడ్డను తయారు
చేయ గలడు. అప్పుడీ పెట్టుబడి దారుడు ఏమి
చేస్తాడు?

వెనుకటి మార్కెటు ధర కే ఆతడు తన గుడ్డ
నమ్మి, నిలబడియుండ గలడు. కాని, ఆలాగు చేస్తే,
తనపోటీదార్లను మార్కెటులోంచి తరిమి, తనవ్యా
పారాన్ని వృద్ధిచేసుకోగలడా? లేదు! ఆతని ఉత్పత్తి

శక్తితో బాటుగా ఆతని సరుకులకు డిమాండుకూడా
 హెచ్చవలసి వుంటుంది. ఆతడు ఎంతో ధనవ్యయం
 చేసి, శక్తి మాతమైన యంత్రాది సాధనాల్ని స్థాపించ
 గలిగేడు. అవి ఉత్పత్తి ఖర్చుల్ని తగ్గించినాయి. అం
 దుకే తనవస్తువుల నాతడు చౌకగా విక్రయించగలడు.
 ఆ ఉత్పత్తి సాధనాలు, అతనినికా యెక్కువసరుకుల
 నమ్ముకోమనీ, మార్కెటును సంపాదించు కోమనీ,
 ప్రోత్సహించుతాయి. అందువలన, మన పెట్టుబడి
 దారుడు తనగుడ్డను యితరులకంటె చౌకగా విక్ర
 యిస్తాడు.

ఇతరులకు అరగజం గుడ్డ నుత్పత్తి చేయడాని
 కే త ఖర్చయిందో, యితనికి గజంగుడ్డకూ అంతే అ
 యింది. కాని, యీతడు తన గజంగుడ్డనూ, యితరు
 లు అరగజం అమ్మినఖరీదుకే అమ్మడు. అట్లుచేస్తే యి
 తనికి ప్రత్యేకలాభాలు యేలావస్తాయి? ఈ మార్గకం
 లో కేవలమూ ఉత్పత్తి కగు ఖర్చులు మాత్రం వచ్చి
 పూరుకుంటాయి. తనకదివరకున్న పెట్టుబడి మీదనే
 యితరులకంటె యెక్కువలాభాలు తీస్తే వచ్చేరాబడి

కంటే పెట్టుబడి నెక్కువచేసి, ఉత్పత్తి నధికం చేస్తేనే మన పెట్టుబడిదారు డెక్కువ లాభాలు తీయగలుగుతాడు. ఆలాగ చేస్తేనే గాని అతని తృప్తి తీరదు. పోటీదారులకంటే తక్కువ లాభాన్నే కట్టుకుని [వాళ్ళు నూటికి 10 లాభం కట్టకుంటే తాను 5 మాత్రమే కట్టుకోవాలి.] సరుకుల ధరలు వాళ్ళకంటే తగ్గిస్తే, యితరుల మార్కెటు సడిపోతుంది. ఇతని సరుకులకు డిమాండు హెచ్చుతుంది. వాళ్ళ నందరినీ మార్కెటులోనుంచి తరిమివేయ గలుగుతాడు.

ఇక్కడ, మనం ఒకవిషయం జ్ఞాపకం వుంచుకోవాలి. ఎప్పుడూ, ఆ యా వస్తువుల తాత్కాలిక ధరలు, వాటి ఉత్పత్తి ఖర్చులకంటే కొంచెం యెక్కువగానో, కొంచెం తక్కువగానో వుంటూంటాయి. ఆ యా వస్తువుల అమ్మకాన్నిబట్టి, ఆ యా పరిశ్రమల యొక్క అనుకూల, అనుకూల వాతావరణములపై యివి ఆధారపడి వుంటాయి. ఒకగజం గుడ్డయొక్క తాత్కాలిక మార్కెటుధర యెప్పుడూ దాని ఉత్పత్తి ఖర్చులకంటే కొంచెం హెచ్చుగానో, తగ్గుగానో

వుంటుందని మనమిదివరలోనే తెలుసుకొని వున్నాము. నూతన యంత్రాల నుపయోగించిన పెట్టుబడి దారుడు, ఈ కను ఉత్పత్తి ఖర్చులకంటె ఎంత 'శాతం' (0/0) హెచ్చువేసి అమ్ముడమా? అనే దాన్ని, యీ ధరలను బట్టియే నిర్ణయించు కుంటాడు.

కాని, మన పెట్టుబడి దారునికి సదుపాయం యెంతోకాలం వుండదు. ఇతర పెట్టుబడి దారులుకూడా ఆ మాదిరి ఆధునికయంత్రాలనే ఉపయోగించి, శ్రమ విభాగాన్ని అదే మాదిరిగా సాంద్రతరం చేసి, యింకా హెచ్చు పెట్టుబడితో ఉత్పత్తిని కొనసాగిస్తారు. ఈ పద్ధతులనే అందరు పెట్టుబడి దారులూ ఉపయోగించడంతో, గుడ్డ ఖరీదు తగ్గుతూవచ్చి, చివరకు దాని ఉత్పత్తి ఖర్చులకంటెనూ, తక్కువలోకి దిగి పోతుంది.

ఇంకవల్ల, పెట్టుబడి దారులు తిరిగి వెనుకటి పరిస్థితుల్లోనికే వస్తారు. ఏ పరిస్థితులు, నూతనయంత్ర నిర్మాణానికి ప్రోత్సాహాన్ని యిచ్చినాయో, ఆ పరిస్థితులే తిరిగియెక్కుంటాయి. వెనుకటికంటె తక్కువ

ధరలకే యీ నూతనయంత్రాల వల్ల గుడ్డను అమ్మి
 గలిగేరు; కాని, తిరిగి యింకా తక్కువ ధరలకు గుడ్డ
 నుత్పత్తి చేసి, విక్రయించవలసిన భారం పెట్టుబడిదా
 రునిమీద విరుచుకుపడింది! ఇందుకే యింకా ఆధుని
 కయంత్రనిర్మాణం చేసి, మార్కెటులో పోటీచేయ
 నారంభిస్తారు, పెట్టుబడిదారులు. శ్రమవిభాగం, యిం
 కా సామ్రాజ్యతరం చేయబడుతుంది. ఉత్పత్తి సాధనాల
 నుంచి పనిని యింకా జోరుగా తీసుకొంటారు. పర్య
 వసానంగా ఉత్పత్తి ఒక అడుగు ముందుకు వేస్తుంది;
 కాని, మళ్ళీ కొద్దికాలంలోనే, యెప్పటి సమస్యయే
 మళ్ళీ యొడుక్కుంటుంది.

కూలి-పని : పెట్టుబడి.

తొమ్మిదో ప్రకరణం.

పెట్టుబడి దారీవర్గం, మధ్యతరగతి, కూలీవర్గం,-
వీటిపై పెట్టుబడిదారీ పోటీ యొక్క ఫలితాలు.

ఈ విధంగా ఉత్పత్తి విధానమూ, సాధనాలూ కూడ క్రమంగా సరికామం బొందుతూ, విశాలమైన నర్ప బడుతూ, అభివృద్ధి చేయబడుతూనే వుంటాయి. శ్రమవిభాగం ఒకసారి ప్రవేశబెడితే, అదే మరింత యెక్కువగా శ్రమవిభాగం చేయడానికీ; ఒకయం త్రాన్ని ప్రవేశబెడితే, మరికొన్ని యంత్రాల్ని స్థాపించడానికీ; బహుళంగా వస్తూత్పత్తి చేయడమే యింకా యెక్కువగా వస్తూత్పత్తిని కొనసాగించడానికీ;- తగిన పరిస్థితుల్ని తెచ్చి తీరుతాయని కూడా మనం ఋజువు చేసేము. పెట్టుబడి, అదివరకే శ్రమయొక్క ఉత్పత్తి

శక్తిని పూర్తిగా ఉపయోగించు కూటూంది. అందు వల్లనే ఆ శక్తిని యింకా పూర్తిగా పీల్చి పిప్పిచేయడానికి అవకాశం గలిగింది. ఈ లక్షణమే పెట్టుబడిదారీ ఉత్పత్తి విధానాన్ని దాని వెనుకటి మార్గంలో నుంచి గెట్టివైచి, నూతన మార్గాల్లోకి యీ దృశ్యం వుంటుంది. మానవుని ఉత్పత్తి శక్తి కెంతమాత్రమూ విశ్రాంతి నీయకుండా, దాని చెవుల్లో 'నడు, నడు' మని అరుస్తూ, తొందర పెట్టడానికి గల మూలసూత్రం దీనిలోనే వుంది. వ్యాపారంలో కొన్ని సంవత్సరాల కొకసారి మార్పులు జరుగుతూనే వుంటాయి. ఆ సమయాల్లో ఆ యా సరుకుల ఖరీదులను వాటి వాటి ఉత్పత్తి ఖర్చులతో సమంగా *వుండేటట్లుగా చేసే నియమమే, ఆ మూల సూత్రము!

*దీన్ని కొంచెం విస్తృతం చేయవలసి వుంటుంది. మానవ జాతి పరిణామం పొందడంలో గల మూలసిద్ధాంతం యిందులో యిమిడివుంది. 'అవసరం' తీర్చుకోడానికే తమ అమూల్య కాలాన్ని తనూ భౌతిక వస్తుత్పత్తిలో వినియోగపరుస్తూన్న మానవాతి, కొద్ది కాలంలోనే యీ 'ఆభివృద్ధి కెందిన' యంత్ర సాధనాలతో తన అవసరాలు తీరడానికి కావలసిన వస్తువుల్ని తయారుచే

ఒక పెట్టుబడి దారుడు యొక్క శక్తివంతము

సుకుని, మిగిలిన కాలాన్నింతనూ విజ్ఞానోపాధ్యక్షకై వినియోగించు కొనే 'స్వేచ్ఛ'ను సంపాదిస్తుంది. ఇందులోనే యంత్ర సాధనాల యొక్క అవసరం మనం గుర్తించగలం. (దీనికి వ్యతిరేకంగా ప్రతి దేశంలోనూ చేతిపరిశ్రమలు, గ్రామపరిశ్రమలు కావాలని వాదించేవాళ్లు వుంటూనే వచ్చేరు. ప్రస్తుతం గాంధీజీ యొక్క అంతరాత్మ చెఫుతూన్న కొత్త సిద్ధాంతమాత్రం కాదిది.) ఒక నేతవాడు చేతిపరిశ్రమల యుగంలో ఒక రజం గుడ్డను తయారుచేయడానికి ఒక రోజుపని చేసేడనుకుందము. దానిఖరీదు ఆ రోజులలో, ఆ పని వాడు జీవించియుండ గలగడానికీ, తన పనిని నిర్వహించు కోగలగడానికీ అవసరమైన వస్తువుల ఖరీదుతో సమానము. క్రిమంగా యీ ఉత్పత్తి సాధనాలు ఆభివృద్ధిచెందుతూ, ఉత్పత్తి సుకరంగా జొచ్చింది. ఒక పనివాడు, ఒక రోజులో 10 రజములగుడ్డనుత్పత్తి చేయగలుగు తూన్నాడు. అందుకల్లా నే దాని ఖరీదుకూడ తగ్గింది. యంత్రాలు యింకా ఆభివృద్ధిచెంది, ఆ పనివాడే రోజులో 50 గజాల గుడ్డనుత్పత్తి చేయగలుగుతాడు. అప్పుడు గుడ్డ ఖరీదు యింకా తగ్గిపోతుంది. ఉత్పత్తి సాధనములలో యీ ఆభివృద్ధిని నిరోధించడం ఎవరికి సాధ్యముకానిపని. ఒకసారి యీ ఆభివృద్ధి కలిగిందే అంటే, అదే 'పోటీ' వల్ల యింకా నూతనాభివృద్ధులకు దాతీస్తుంది. ఉత్పత్తిని కాఫీప కాఖుగా వికసించి, ఉత్పత్తి యొక్క వేగాన్ని యెన్నోరెట్లు పెంచుచుతారు, పెట్టుబడి దారులు. 10 క

లైన ఉత్పత్తి సాధనాలను రంగంలోకి తీసుకువచ్చినా, కొద్దికాలంలోనే పోటీవల్ల యితర వెట్టుబడిదారులు అందరూ కూడా ఆ సాధనాలనే ఆవలంబిస్తారు. ఈ యాత్ర సాధనాలని అందరూ ఆవలంబించిన మరుక్షణానుంచీ వస్తూత్పత్తి ఇంకా ఎన్నెన్నో రెట్లు అధికం అవుతుంది. ఈ అధికోత్పత్తికి ఫలితం ఏమిటి? వెనుకటి కంటే పది, యిరవై, వంద రెట్లుగా ఉత్పత్తి అయిన వస్తువులను వెనుకటి ధరలకే విక్రయించాలి. కాని ఆ సరుకులకుతగిన మార్కెట్ కూడా చూడాలి. వెనుకటి కంటే వెయ్యి రెట్ల సరుకు విడుదల కాగల మార్కెట్లు కావాలి. ఎందుకంటే, వ్యాపారం లాభకరంగా వుండాలంటే అత్యధిక పరిమాణంగల సరుకు దుశ్శవద్ద పనిచేయవలసిన వాడికి 50 కుదుళ్ళు వప్పగిస్తారు. నిమిషానికి 1000 గజాలు దారంతీసే యంత్రాన్నే 2000 గజాలుతీసే టట్లు చేస్తారు. ఇందువల్ల ఆ పనివాని యొక్క శక్తిని అధికాధికంగా సిండికేటాంటారన్నమాట. ప్రతీనూతన యంత్రంతోటీ, ఉత్పత్తివిధానం నూతనమార్గాలనుబట్టి పోతూంటుంది. కాని మొత్తం మీద చూస్తే, ప్రతివస్తువు ఖరీదూ దాని ఉత్పత్తికగు ఖర్చుతో సరి పోయి తీరుతూంటుంది. అనువాదకుడు.

లమ్మ వలసివుంటుంది. [సరుకులధరలు తక్కువగనక] ఎక్కువ లాభాన్ని సాధించడానికే గాక, ఉత్పత్తి ఖర్చును తీరిగి కూడ బెట్టడానికి కూడా [ఉత్పత్తి పరికరా లంతకంత కఠినవ్యయమూలకము అవుతూయినా యిది వివరకే చూసేము.] సరుకు విడుదల నెక్కువచేయవలసి వుంటుంది. సరుకును విరివిగా విడుదలచేయ గలగడం అనేది ఆతనకీ, ఆతనిపోటీ దారులకూ కూడా జీవిత సమస్య అవుతుంది. అందువల్ల తీరిగి వెరుకటి పోరాటం మరియు తీవ్రంగా చెల రేగుతుంది. ఉత్పత్తి సాధనాలు ఎంత శక్తివంతమైనవైతే యీ పోరాటం అంత తీవ్రంగా వుంటుంది. ఈ పోరాటానికి ఫలితంగా, శ్రమ విభాగము - యంత్ర సాధనాలు, మరియు వివిధంగా బయలుదేరుతూంటాయి.

ఉపయోగించబడుతూన్న ఉత్పత్తి సాధనాలు యంత్ర శక్తి గలవై నాసరే, వెట్టుబడి దారులలోని పోటీ వల్ల సరుకులధరలు, వాటి ఉత్పత్తి ఖర్చులతో సమానమే అవుతూంటాయి. ఉత్పత్తి శక్తి హెచ్చడం వలన కలుగవలసిన సత్ఫలితములనూ, అమితంగా రావలసిన

లాభాల్నికూడా యిదే [సరుకులధరలు వాటి ఉత్పత్తి
 ఖర్చులతో సమానం కావడం] లాగేస్తూంటుంది.
 అదే శ్రమతో సరుకులను అధికంగా ఉత్పత్తి చేయడం
 అంటేనే ఉత్పత్తి ఖర్చులు తగ్గడం అని అర్థం. ఇదే, అ
 నివార్యమైన బలంతో ఉత్పత్తి నింకనూ చౌక చేయూ
 లనీ, సరుకుల సంతకంతకు తక్కువ ధరలకు విక్రయం
 చాలనీ శాసిస్తూంటుంది. ఈ రీతిగా పెట్టుబడిదారునికి
 యేవిధమైన లాభములూ రాకపోవడమే గాక, అదే
 శ్రమ - కాలములో మరింత యెక్కువగా సరుకుల
 నుత్పత్తి చేయవలసిన భారం, మీద విరుచుకుపడు
 తుంది. పెట్టుబడిని లాభప్రదంగా వినియోగం చేయ
 డంలో గల ఆటంకాలు హెచ్చిపోతూ వుంటాయి.
 'పోటీ' అనేది పెట్టుబడిదారును నిరంతరం వెంటాడు
 తూ, 'ఉత్పత్తి ఖర్చులు' అనే సూత్రంతో బాధించి
 వుంచుతూంటుంది. తన పోటీదారులమీద ఆతను ప్ర
 యోగించే ప్రతీ ఆయుధమూ, తనకుకూడా తగులు
 తూనేవుంటుంది. ఈ రీతిగా పెట్టుబడి దారులు నిరం
 తరమూ నూతన యంత్రాలను స్థాపించి, శ్రమ

విభాగాన్ని హెచ్చించి, తమ ఉనికిని నిలుపుకోడానికి ప్రయత్నిస్తారు. ప్రతీనూతన యాత్రమూ అమిత వ్యయ మూలకమే అయినా, సరుకుల్ని చౌకగా ఉత్పత్తి చేయగల అవకాశం గలిగిస్తుంది. ఈ విధంగా నిరంతరం ముందుకు పోతూ, వుండవలసిందే గాని యే నూతన యంత్రమూ పాతబడేవరకూ కనిపెట్టుకుని కూర్చోడానికి అవకాశం వుండదు.

మొత్తం ప్రపంచం అంతటానూ మార్కెట్టులో యీ తీవ్ర సంఘటనం యే రీతిగా పనిచేస్తూందో, మనంచూసేము. వెట్టుబడి క్రమంగా పెరుగుటను, పోగుపడుటను, కేంద్రీకృత మగుటను కూడ గమనించి వున్నాము. వెట్టుబడియొక్క యీ క్రమాభివృద్ధి, శ్రవణలో అనంతర విభాగాన్నీ పురాతన యంత్రాభివృద్ధినీ, నూతన యాత్రనిర్మాణాన్నీ కూడా నిరంతరాయంగా, క్రమాధికంగా, జ్వరజ్వరంతో ముందుకు తీసుకు పోతుంటుంది.

కాని, ఉత్పాదక వెట్టుబడి యొక్క అభివృద్ధిలో అవినాభావ సంబంధముగల యీ పరిస్థితులకు

వేతనములమీద యేలాంటి ప్రభావం వుంది? ఈ రెండింటికీ గల సంబంధం యెట్టిది?

శ్రమవిభాగం అభివృద్ధి చెందినకొలదీ ఒకపనివాడు అయిదుగురి పనిని చేయగలుగుతాడు; క్రమంగా అతడే పది, యిరవై మంది చేయగల పనిని చేయగలుగుతాడు. అందువల్ల పనివాళ్ళలో పోటీ తీవ్రంగా పోటీ యేర్పడుతుంది. ఒకడికంటె మరొకడు తనను చౌకగా విక్రయించుకోవడంలో పోటీ పడడమే గాక, ఒకడే అయిదు, పది, యిరవై మంది చేయు పని చేయడం మొదలు జెడతారు. శ్రమవిభాగం సాంస్కృతికంగా వడంవల్లనే పనివాళ్ళలోని పోటీ తీవ్రరూపం దాల్చుచున్నది. దీనిని పెట్టుబడి ప్రవేశబెట్టి, అభివృద్ధిలోనికి దెచ్చింది.

అంతేకాదు. శ్రమ యెంత యెక్కువగా విభజింప బడుతుందో, పని అంత సులభం అవుతుంది. పనివాని ప్రత్యేక నిపుణతకు విలువ వుండదు. పనివాళ్లు, శారీరక మానసిక చతురత లేనివాళ్ళై, కేవలం కీలుబొమ్మలుగా తయారవుతారు. పనివాళ్ళలో

ఒకడు చేయగలపనిని, అదరూ చేయగలుగుతాడు.

పోటీదారులన్ని వైపులనుంచి ఆతడిని ఆక్రమిస్తారు.

ఈ సందర్భంలో మనం యింకో విషయాన్ని కూడా

జ్ఞాపకం వుంచుకోవాలి. ఒక నిర్దిష్టమైన పని ఎంత సు

లభమైన దైతే దానిచేత సుఖపుగా నేర్చుకోవచ్చు

ను; దాని నుత్పత్తి చేసేఖర్చు అంతగా తగ్గవుంది.

ఇతర సమకుల ఖరీదులకువలెనే, శ్రమయొక్క ఖరీదు

కూడా దాని ఉత్పత్తి ఖర్చుల్ని బట్టి నిర్ణయించబడు

తుందిగనుక యీ పనులు చేసేవాళ్ళ వేతనాలు కూ

డా అంతగా తగ్గిపోతాయి. అందుచేతనే ఒకపని యె

త అసంతృప్తికరమూ, అసహ్యకరమూ అయితే దా

నికై పోటీ అంత యెక్కువగానూ, వేతనాలు అంత

తక్కువగానూ వుంటాయి.

తగ్గిపోయిన వేతనాలను సరిపెట్టు కోవాలని

పనినాడు ప్రయత్నిస్తాడు. ఎక్కువగంటలు పనిచేసి,

వెనుకటి మొత్తానికి సమంగా వేతనాలు సంపాదించు

కోవాలని చూస్తాడు. రోజుకూలి అయితే యెక్కు

వ గంటలు పనిచేస్తాడు; గుత్తపని అయితే ఆ గంట

లోనే అధికంగా పనిచేస్తాడు. కడుపుమంటచేత ప్రేరేపించబడి, పనివాడే యీ రీతిగా శ్రమవిభాగం యొక్క వినాశకర ఫలితాల్ని వృద్ధిచేసుకుంటాడు. కాని, ఫలితం మాత్రం యథాప్రకారమే! అతడెంత యెక్కువగా పనిచేస్తే, అతని వేతనాలంతగా తగ్గుతాయి. అతడెంత యెక్కువగా పనిచేస్తూంటే, అంతయెక్కువగా తోటి పనివాళ్ళతో పోటీ చేస్తూన్నాడన్నమాట. తోటి పనివాళ్ళాదనూ కూడా తన నలెనే దౌర్భాగ్యపు వేతనాలకు ఒడబడేటట్లు చేస్తూన్నాడన్నమాట: వాళ్ళాదర్శి తనమీద పోటీకి పురిగొల్పుకూన్నాడన్నమాట. కార్మికవర్గంలో తానూ ఒకడే గాబట్టి, అతడు తన మీద తానే పోటీ చేసుకున్న వాడవునూన్నాడు.

యంత్రాలు కూడా కూలీవర్గానికి యీలాంటి ఫలితాల్నే అత్యధిక పరిమాణంలో కలుగ చేస్తాయి. కౌశల్యాల కార్మికుల స్థానే సాధారణ కూలీల్ని, మగకూలీల స్థానంలో స్త్రీలనూ, పెద్దకూలీల స్థానంలో చిన్నపిల్లల్ని పనిచేయడాని కివి నియోజనా

యి! స్రుతి నూతనయంత్ర నిర్మాణమూ వేలకొలది పనివాళ్ళను నిరుద్యోగులుగా చేస్తుంది. యంత్రాలు బాగా అభివృద్ధి జేసేదే దశలో, ఎక్కువగా ఉత్పత్తి చేసేటప్పుడు కూడా కొద్ది గొప్ప పనివాళ్ళను త్రోసి పారేస్తూనే వుంటాయి.

పెట్టుబడిదారులు తమలో తాము, జరిపే పారిశ్రామిక పోరాటాన్ని మనం సంక్షేపంగా తెలుసుకున్నాము. ఈ పోరాటంలో ఒక ప్రత్యేకత వుంది. ఎక్కువమంది కూలీలను చేర్చుకొన్న వాళ్ళు ఓడిపోవడమూ, ఎక్కువమందిని తొలగించినవాళ్ళు జయించడమూ, యిదే యీ పోరాటానికి ఫలితము! ఎవరెక్కువమంది పారిశ్రామిక సైనికులను తొలగించగలరూ! * అనే విషయంలో సేనాధిపతులు [పెట్టుబడి

* ఎక్కువమంది కూలీలను తొలగించడం, అంటే యంత్ర సాధనాలతో నూతనాభివృద్ధి గొనితెచ్చి, ఉత్పత్తి ఖర్చుల్ని తగ్గించడం, అని అర్థము. ఉత్పత్తి ఖర్చులు తగ్గించుకోగలిగిన పెట్టుబడిదారుడు, చొకగా తన సగుకులను విక్రయించి, తోటి పెట్టుబడిదారులను మార్కెటులోనుంచి తరుమగలుగుతాడు. అయితే:

దారులు] తమలో తాను పోటీలు పడుకూంటారు.

అర్థశాస్త్రజ్ఞులు యిక్కడ మరోసంగతి చెప్పు
తారు: యంత్ర, లవల్ల లోగించబడిన కార్మికులకు
మరొక రీత్యానైనా పనులు దొరుకుతూనే వుంటా
యని. నూతనంగా స్థాపించబడిన పరిశ్రమలలోనూ,
యంత్రాగారాల్లోనూ అదివరకు పనుల్లోవుండి, లో
లగించబడిన కార్మికులే చేర్చుకోబడు తూన్నారని
యీ బుద్ధిమంతులు ఋజువు చేయలేను! వాళ్లు చెప్పే
ది అబద్ధమని యధార్థ సంఘటనలు చాటుతూనే వు
న్నాయి. కొత్తగా బయలుదేరు కార్మికులకు పనులు
దొరికే యేర్పాట్లుంటాయనే వాళ్లు చెప్పే దానికి సరి
యైన అర్థము. ఉదాహరణగా: అంతక్రితమే యెత్తివే
యబడిన పరిశ్రమలో చేరియుండవలసిన కార్మిక యు
వకులను మరొక పరిశ్రమలోనైనా పనులు దొరుకు
తాయి. అశక్తులైపోయిన కార్మికులకు యిది కొంత
సంతృప్తి కరమైన విషయమే, మరి! పోయిన వాళ్లు
పోగా, దోచుకో డానికి, పీడించి చాకిరి చేయించు
కోడానికి, కావలసి నంతమంది పడుచువాళ్లు దొరుకు

తారు గదా, మన పెట్టుబడిదారునికి! ఈ అర్థశాస్త్ర
జ్ఞులు పెట్టుబడిదారులనే ఊరడిస్తారు, తమ సిద్ధా
తాలతో! కార్మికులు కివేమీ సుఖాన్నీయ జాలవు.
యంత్రాలవల్ల మొత్తం కార్మిక వర్గమంతా నాశనం
చేయబడిపోతే, పెట్టుబడిదారు లింకేవరిని పీక్కు తి
లారు? 'కార్మికులు' అనేవాళ్లే లేకుండాపోతే 'పెట్టు
బడిదారులు' మాత్రం ఏలా వుంటారు?

పోనీ, వాదనోసం ఒప్పుకుందము. యంత్రా
లు రావడంవల్ల నిరుద్యోగులుగా వుండిపోయిన వా
ళ్ళూ. ఆ యా పరిశ్రమలలో నూతనంగా చేరదలచి
అదనుకై వేచియున్న పడుచువాళ్ళూ కూడా యేదో
ఒక నూతన పరిశ్రమలో ప్రవేశించ గలిగేరనే యం
దము. అయినా వీళ్ళకి, యథాపూర్వంగా రావలసి
నంత కూలి వస్తుందా? రాను! 'వస్తుంది' అనే గణక
ముజువుచేస్తే, అర్థశాస్త్రం అంతా బురదలో వూర
దొక్క వలసిందే! ఆధునికపరిశ్రమలు వచ్చి, ప్రతి
పనినీ సులభ తరంగానూ, నేర్పు అనసరం లేకుండానే
చేయదగినవి గానూ చేస్తాయని, మనం చూసేవు

న్నాము. అందుచేత ఒక పరిశ్రమలో పనిలేకుండా
[యంత్రాలు రావడంవల్ల] తరుమబడిన కార్మికులం
దరూ మరొక పరిశ్రమలో యికా తక్కువ జీతాల
కే కాకపోతే యేలా చేస్తుకోవలెను ?

కాని, యీ సూత్రానికి ఒక్క మినహాయిం
పును మాత్రం చెప్పేరు. ఇది, యంత్ర నిర్మాణ పరి
శ్రమలోని కార్మికులకు మాత్రం వర్తించదు. పరిశ్ర
మలలో యంత్రాలు వుపయోగించాలి. గనుక యం
త్రాలకు సిమాండు హెచ్చుతుంది. యంత్ర నిర్మాణ
పరిశ్రమ వృద్ధిజెందుతుంది. ఈ పరిశ్రమలో పని
చేసే కూలీల సంఖ్య పెరుగుతుంది. ఈ పరిశ్రమలో
పనిచేసేవాళ్ళు తప్పని సరిగా నిపుణులూ, విద్యాధి
కులూ కూడా అయివుంటారు.

1840 వ సంవత్సరానికిపూర్వం, యీ సిద్ధాం
తం కొంతవరకు యథార్థమే. కాని, అటుతర్వాత యి
ది పూర్తిగా యథార్థదూరమై పోయింది. యంత్రని
ర్మాణ పరిశ్రమలోకూడా అనేకరకాల యంత్రాల్ని
ఉపయోగిస్తూన్నారు. యంత్ర నిర్మాణశాలలలోని

కార్మికులు కూడా, యెంతో చతురతతో పనిచేస్తే
బ్రహ్మాండమైన యంత్రాల మూడర నట్టి మొదలగా
నిలుచునే పరిస్థితులు వచ్చేసినాయి.

యంత్రములు ప్రవేశపెట్టబడి నాడున తొల
గించబడిన ఒక కూలి - పనివాని స్థానే, పెట్టుబడిదా
రుడు ఒక స్త్రీనీ, ముగ్గురు పిల్లలను నియమించినా డ
నుకుందము. ఆ పెద్ద పనివాని వేతనములు, అతని
కుటుంబ పోషణకు, అంటే, యీ అయిదుగురి పోష
ణకు సరిపడినవే కాదా? కూలీవర్గం నశించి పోకుం
డా బ్రోకింగ్ వుండి, శాఖోపశాఖలుగా విస్తరించుటకు
సరిపడే కనీస వేతనములు, ఆ పనివానికి లభించేవి
గాదా? బూర్జువాలు చెప్పే బూటకపు మాటలకింక
వేరే అర్థం వుందా? అదినరలో తాము స్వాధీనంచేసు
కొని, ఉపయోగించుకుంటూన్న ఒక్క పనివానికి
బదులుగా నాలుగురెట్లనుండి జీవితాన్ని ఉపయో
గించుకుంటూ, ఆ ఒక్క కూలీ కుటుంబానికే సరిప
డు జీవనభృతిని మాత్రమే పెట్టుబడిదారులు యి
స్తూన్నారు!

దీనికంతకూ సర్వవసానం ఏమిటి? ఉత్పాదక
వెట్టబడి వెరుగుతూన్న కొలదీ శ్రమవిభాగాన్నీ,
నూతన యంత్రాల్నీ అధికంగా ఉపయోగంలోకి తె
స్తుంది; నూతనయంత్రాలూ, శ్రమవిభాగమూ, యె
క్కువగా బయలుదేరిన కొలదీ పనివాళ్ళలో నిరుద్యో
గమూ, పోటీలూ వ్యాపిస్తాయి; అంతకంతకు వాళ్ళ
వేతనాలు దిగనారి పోతుంటాయి.

ఇంతే కాదు. సమాజంలోని ఉన్నత శ్రేణి
ల్లోంచి కూడా చాలమంది కూలి వాళ్ళుగా అయిపో
తారు. చిన్న చిన్న వర్తకులు, చిన్న వడ్డీవ్యాపారు
లు, - వీళ్ళు కూడా చివరకు కూలి- పనివాళ్ళ వర్గం
లోకి బలవంతంగా నెట్టివేయబడతారు. అందరు కూ
లీలతో బాటుగానే వీళ్లుకూడా జీవిత భృత్తికై చేయి
జాపి, అర్ధించవలసిన గతి పడుతుంది. వీళ్ళకి కూడా
వేరే గత్యంతరం వుండదు. పనులకోసం దేబిరించుతూ,
ప్రార్థనా పూర్వకంగా జాపబడిన చేతులసంఖ్య దిన
దినానికీ హెచ్చుతూంటుంది; అదే సమయంలో
యీ జాపబడే చేతులు రోజు రోజుకూ కృశించివీ,

బలహీనమైనవీ అయిపోతుంటాయి.

ఈ పాఠశ్రామిక పోరాటంలో ఒక నియమం వుంది. నిరంతరమూ అత్యధికోత్పత్తి చేస్తూనే లాభాలు వస్తాయి. ఆలాటప్పుడు చిన్న చిన్న పరిశ్రమల వాళ్లు యీ పోరాటంలో యెంతో కాలము నిలబడి వుండలేరని స్పష్టమేగదా! అంతే కాదు. ఒకడే, ఒకేసమయంలో చిన్న పరిశ్రమదారుడుగానూ, వెద్ద సరిశ్రమాధికారి గానూ కూడా వుండడం, అసంభవమని కూడా మనకు తెలుసును.

మూలధనములు పరిమాణంలోనూ, సాక్షిలోనూకూడా అభివృద్ధి జేచుతూ, వాటిమీదవచ్చు వడ్డీరేటు తగ్గుతూ వుంటుంది. వెద్ద వెద్ద వెట్టుబడులు పోగుపడి, వృద్ధిజెందడంలో యీ వడ్డీరేటు సుతగా మూ దిగిపోతుంది. అందువల్ల చిన్న వెట్టుబడిదారులు తమకు వచ్చే స్వల్ప వడ్డీలతో జీవితములను గడుపజాలక, పరిశ్రమలను బయలుదేర తీస్తారు. అంటే చిన్నచిన్న పరిశ్రమలు హెచ్చుతాయి. కూలీలకు పనిచూపువాళ్లు అధికసంఖ్యాకులు అవుతారని వేస్తే

చెప్పాలా?

పారిశ్రామికాభివృద్ధి, యీ మార్గములో ముందుకు సాగుతూంటే, అప్పట్లోవున్న ఉత్పత్తి సాధనాలను రోజు రోజుకూ అధికాధికంగా వుపయోగించుకుంటూంటారు, పెట్టుబడి దారులు. అంటే, పరిశ్రమలు అంత కంతకు బ్రహ్మాండమైన పరిమాణం గలవిగా అవుతూ వస్తాయి. వీటిని లాభపరిచుగాను, నిర్విఘ్నంగాను నడపాలంటే యెంతో ధనం అవసరం; పరపతి సాధనాలు, స్థానాలు కూడా త్వరితంగా రంగం మీదికి లాక్కు రాబడతాయి. [బ్యాంకులు మొదలైనవి, యీ దశలో బనులు దేరినవే] వీట్లన్నిటితో బాటు పారిశ్రామికభూకంపాలను కూడా కొని తెచ్చు కుంటారు. ఈ ఊోభలు అంతకంతకు తరచుగా సంభవిస్తూంటాయి. ఈ ఊోభలలో పెట్టుబడి దారులు తమసంపదలు, సరుకులు, చివరకు ఉత్పత్తి సాధనాలు కూడా కొంతవరకు నాశనమై పోడానికి అంగీకరించి, తమ స్థితిని నింబెట్టుకో గలుగుతూన్నారు. పారిశ్రామిక ఊోభలు అంతకంతకు యెక్కువ తర

చుగానూ, తీవ్ర తరంగానూ వస్తూంటాయి. వస్తూ
త్పత్తి అధికం అవుతుంది; దానితో విశాలమైన మా
రైట్లు అవసరమవుతాయి. ప్రపంచం అంతటా వున్న
మా రైట్లు పరిమితమై పోతూంటుంది; దోపిడీ చేయ
తగిన [వర్తకవల్ల] ప్రదేశాలు క్రమ క్రమంగా తగ్గు
తూ వస్తాయి. అంతవరకూ జయించబడని మా రై
ట్లూ, మితంగా ఉపయోగించ బడుతూన్న మా రై
ట్లూ కూడా ఒక్కొక్క ఆర్థిక ఖోభతో, పూర్తిగా
లొంగు బాటులోకి వస్తూంటాయి. కాని, యీ మా
రైట్లకు ఒక పరిమితి వుండే తీరింది. గనుక ఆ ఆర్థిక ఖో
భలు అంతకంతకు మరీ తీవ్రంగానూ; తరచుగానూ
సంభవిస్తాయి.

పెట్టుబడి, శ్రమమీదనే జీవించి పూరుకోదు.
ప్రతీ ఆర్థిక ఖోభలోనూ యెన్నో వ్యక్తి పెట్టుబడులు
నాశనమై పోతూనే వుంటాయి. అవి వాటితోబాటు
లక్షలకొలది కూచీల్ని కూడా నాశనం చేస్తూంటాయి.
పూర్వ కాలంలో సుప్రసిద్ధులు, మూఢులు, అయిన
ప్రభువులు తమ బానిసల్ని, సంపదల్ని తమతోబాటు

సమాధిలోకి తీసుకు పోయేవాళ్ళు! అదే యక్కడా
జరుగుతుంది.

ఈ రీతిగా పెట్టుబడి యొక్క శీఘ్రంగా వృద్ధి
జెందుతే, పనివాళ్ళ మధ్య పోటీ అంత శీఘ్రతరంగా
పెరుగుతుందని తెలుసుకున్నాము. అంటే, పెట్టుబడి
యొక్క అభివృద్ధితో బాటు కార్మికవర్గానికి నిరుద్యో
గమూ, దారిద్ర్యమూ కూడా వృద్ధి చెందుతూ వు
ంటాయి! అయినా సరే, పెట్టుబడి యొక్క సత్వరాభి
వృద్ధితోనే, కూలి - పనికి [కార్మికులకు] యెంతో
అన్యకూలించు పరిస్థితులు యిమిడి వుంటాయి!

అన్యకూలించు పరిస్థితులు యిమిడి వుంటాయి.
[గంధారియం, యశ్వశాస్త్రి.]

విశ్వసాహిత్యమాల

మా యితర గ్రంథాలు.

లింగ్ టాల్ స్టాయి	* 0-3-0
హిందూ దేశము: క్రైస్తవ ప్రభుత్వ నిర్మాణ తత్వం	* 0-8-0
ఇసుగీ	0-4-0
ఫాసిజం: కమ్యూనిజం: స్త్రీలు	* 0-4-0
సందేశం	* 0-2-0
కారల్ మార్కుస్ ఉపదేశాలు	§ * 0-6-0
సోషలిజం ఎందుకు	† 1-0-0
నా రష్యా యాత్ర	0-8-0
సోవియటు కమ్యూనిజం	0-6-0
రిన్సా విప్లవం	§ * 0-6-0
విప్లవ గీతాలు	* 0-0-6
లెనిన్ ఉపదేశాలు	0-6-0
పారిస్ కమ్యూన్	0-6-0
నాడు - నేడు	1-4-0
కమ్యూనిస్టులతో -	0-1-6
రాజ్యాంగ యంత్రం	0-2-0

విష్ణవ సందేశం	0-2-0
చీనా కథలు	0-4-0
పల్లెటూళ్లలో	0-6-0
కూలి-పని: పెట్టుబడి	0-6-0
అర్థశాస్త్ర మూలసూత్రాలు	0-1-0

* ప్రతులు లేవు.

గ్ నిషేధించబడింది.

+ తిరిగి ముద్రించబడుతుంది.

తెనుగు భాషలో వెలువడే నిత్యనూతనగ్రంథాలు కావలసి వుంటే వెంటనే మాకు వ్రాయండి. ఒకేచోటనుంచి అన్ని గ్రంథాలూ తెప్పించుకోడం వలన కనపడని ఖర్చు లెన్నో కలిసి వస్తాయి.

వెంటనే మా క్లెర్కుకు వ్రాయండి:-

విశ్వ సాహిత్య మాల

ముంగండ్,

(వయా) అంబాజీ పేట, తూ. గో. జిల్లా.

మహానా ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	1714 106 13 / 26
పుస్తకం పేరు	కూలీ వీరి పెద్దవాడి
తారీఖు	25/10/24
ముందు లెక్క	NO
వెనుక లెక్క	NO
మొత్తం పేజీలు	131
పెద్ద పైకా పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	22
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	Hema
పేజీలు విడదీసినది	Hema
స్కాన్ చేసినది	Hema
పరీక్ష చేసినది	RAMYA
పేజీలు పరిశీలించినది	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చెయ్యబడినది	
తప్పులు	NO
పరిస్థితి	Good